

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

40. ČÍSLO / XIV. ROČNÍK

9 Kč (12Sk)

8. ŘÍJNA 2006

Z obsahu:

Ohlédnutí za požehnanou apoštolskou cestou

Katecheze Benedikta XVI.
při generální audienci
20. září 2006
- strana 2 -

Víra, rozum a univerzita

Přednáška Benedikta XVI.
na univerzitě v Řezně
- strana 4 -

Náboženská svoboda v Turecku před 150 lety

Rudolf Grulich
- strana 8 -

Proměňující moc růžence

Vincenc Laszewski
- strana 9 -

Za rychlý triumf

Neposkrvněné

Bratr Bogumił Marian
Adamczyk
- strana 10 -

Poutní chrám Divino

Amore v Římě

Dějiny poutního místa
- strana 12 -

Bosky k Divino Amore

- strana 13 -

Svátost smíření

Damián Stroka
- strana 15 -

Výzvy fatimského poselství (75)

Četba na pokračování
- strana 18 -

Chtěl bych se dnes vrátit v myšlenkách k různým okamžikům své pastorační cesty, kterou mi Pán dopřál uskutečnit minulý týden v Bavorsku. Abych se s vámi podělil o dojmy a pocity, jaké jsem zakoušel, když jsem opět spatřil mně drahá místa, cítím především potřebu poděkovat Bohu, že mi dopřál možnost této druhé návštěvy v Německu a první v Bavorsku, zemi mého původu. Jsem upřímně vděčný také těm – pastýřům, kněžím, pastoračním pracovníkům, úřadům, organizátorům, pořádkovým silám a dobrovolníkům –, kteří pracovali s obětavostí a trpělivostí, aby všechny události se rozvíjely tím nejlepším způsobem. Jak jsem řekl při přiletu na letišti v Mnichově 9. září, účelem mé cesty byla vzpomínka na všechny, kteří přispěli k formaci mé osobnosti, znovu zpevnit jako nástupce apoštola Petra těsná pouta, která spojují stolec v Římě s Církví v Německu. Cesta tedy nebyla obyčejným „návratem“ do minulosti, nýbrž také prozřetelnostní příležitostí podívat se s nadějí do budoucnosti. „Kdo věří, není nikdy sám.“ – Motto cesty chtělo být pozváním k zamýšlení o příslušnosti každého pokřtěného k jednotě Kristovy Církve, k celku, ve kterém nejsme nikdy sami, nýbrž ustavičně ve společenství s Bohem a se všemi bratry.

V „metropoli se srdcem“

První etapou bylo město Mnichov, nazývané „metropole se srdcem“. V historickém centru se nachází Mariánské náměstí, kde se tyčí mariánský sloup, na jehož vrcholu je socha Panny Marie z pozlaceného bronzu. Chtěl jsem zahájit svůj bavorský pobyt tím, že vzdám hold Patronce Bavorska, která pro mne znamená velice významnou hodnotu: tam na tomto náměstí před onou mariánskou sochou před asi třiceti lety jsem byl přijat jako arcibiskup, abych zahájil

Ohlédnutí za požehnanou apoštolskou cestou

své biskupské poslání modlitbou k Marii; tam jsem se vrátil, když můj mandát skončil, dříve než jsem odjel do Říma. Tentokrát jsem se chtěl znovu zastavit u paty mariánského sloupu, abych prosil o přímluvu a požehnání Matky Boží nejen pro město Mnichov a Bavorsko, ale pro celou Církev a pro celý svět. Další den jsem slavil Eucharistii na pláni „Neue Messe“ (Nový veletrh) v Mnichově spolu s četnými věřícími, kteří přišli z různých stran. Na podkladě úryvku z evangelia toho dne jsem všem připomněl, že existuje „choroba sluchu“ vůči Bohu, kterou trpíme zvláště dnes. Je úkolem nás křesťanů v sekularizovaném světě hlásat a vydávat všem svědectví o poselství naděje, jakou nám

nabízí víra: v Ježíši, ukřižovaném Bohu, nás milosrdný Otec volá, abychom byli jeho děti, překonali každou formu nenávisti a násilí a vzdali tak definitivní triumf lásce.

„Posilni nás ve víře“: to bylo téma nedělního odpoledního setkání s dětmi, které byly u prvního svatého přijímání a s jejich mladými rodinami, katechety a pastoračními pracovníky, kteří spolupracují při evangelizaci v diecézi Mnichov. Spolu jsme slavili nešpory v historické katedrále, známé pod titulem „Katedrála Naší milé Paní“, kde se přechovávají ostatky sv. Benna, patrona města, a kde jsem přijal v roce 1977 biskupské svěcení. Malým i velkým jsem připomněl, že Bůh není od nás da-

leko, na nějakém nedostupném místě ve vesmíru. Naopak v Ježíši se nám přiblížil, aby uzavřel s každým přátelský vztah. Každé křesťanské společenství a zvláště farní je díky trvalému úkolu každého svého člena povoláno, aby se stalo velkou rodinou schopnou postupovat v jednotě po stezce pravého života.

U Patronky Bavorska

Pondělí 11. srpna bylo vyplněno z velké části pobytem v Altöttingu a v diecézi Pasov. Toto městečko je známé jako „srdce Bavorska“ a zde se přechovává „Černá Madona“, uctívána v milostné kapli, která je cílem četných poutníků pocházejících z Německa a z národů střední Evropy. V blízkosti je klášter kapucínů sv. Anny, kde žil Konrád Birndorfer, kterého kanonizoval můj ctihodný předchůdce papež Pius XI. v roce 1934. Spolu s četnými věřícími, kteří se účastnili mše svaté na náměstí před svatyní, jsme společně rozjímali o roli Panny Marie v díle spásy, abychom se od ní učili úslužné dobrotivosti, pokoře a velkodušnému přijímání Boží vůle. Maria nás vede k Ježíši: ta pravda se stala ještě viditelnější po skončení božské oběti, když jsme se ve zbožném průvodu, ve kterém byla nesena socha Madony, odebrali do nové kaple eucharistické adorace, která byla při té příležitosti posvěcena. Den uzavřely slavné mariánské nešpory v bazilice svaté Anny v Altöttingu za přítomnosti řeholníků a seminaristů z Bavorska společně se členy Dila pro povolání.

V řezenské duchovní vlasti

Další den v úterý v Řezně, v diecézi založené svatým Bonifácem v roce 739, která má za patrona biskupa sv. Wolfganga, se konala důležitá setkání. Ráno mše svatá na Islongerském poli, při které jsme se znovu vrátili

Pokračování na str. 7

EDITORIAL

Diskuse o charakteru manželství, kterou vyvolali židovští předáci, je stále aktuální z několika hledisek. Naznačuje nám, že jde o problém, který je zřejmě tak starý jak lidstvo samo. Přitom je to problém závažný, protože se ve skutečnosti týká podstatné otázky lidské existence: zachování lidského rodu.

Ochránci přírody a přírodovědci pečlivě mapují ty živočišné druhy, které už vyhynuly nebo kterým takový osud hrozí. Příčina tak neblahého osudu nespočívá v tom, že by tyto druhy samy ztratily zájem o své potomstvo, nýbrž v tom, že jejich životní podmínky se natolik nepříznivě změnilo, že není v jejich silách se jim přizpůsobit. V dávnověku to byly např. převratné změny klimatických podmínek. V poslední době nastávají tyto nepříznivé podmínky často jako důsledek neuvážené a sobecké lidské činnosti. Nejen vzácné druhy, ale i jiná zvěř požívá často dokon-

ce zákonem stanovené zvláštní ochrany právě v těch místech a v těch obdobích, kdy plodí a vychovává své potomstvo. Člověk je zřejmě jediný druh, který přestal sám sebe takto chránit a dokonce svá „hnízda“ záměrně ruší, poškozují a pošlapává, a to kupodivu právě v těch krajinách a světadílech, kde se mu jinak po materiální stránce daří nejlépe.

Z Pánových slov „na počátku tomu tak nebylo“, je zřejmé, že dávno před jeho příchodem panovala situace, kdy stav trvalé a věrné manželské jednoty v lásce odpovídal původnímu Božím záměru. Za „tvrdoostí srdce“, o které Pán mluví, bychom neměli vidět jen nějakou tvrdošijnost, s jakou se Židé na Mojžíšovi domáhali úpravy manželského práva, nýbrž především vnitřní neschopnost takové opravdové lásky, která je podle Božího vzoru sama v sobě nerozlučitelná.

Pokračování na str. 17

Jedno tělo

Zamyšlení nad liturgickými texty
dnešní neděle

Na počátku tomu tak nebylo.

Evangelista ti dnes představuje Pána ve chvíli, kdy za ním přicházejí jeho odpůrci s provokativní otázkou. Využij této příležitosti, aby sis vyslechl Ježíšovu důležitou nauku. Ale současně sleduj, jak se židovští předáci všemožně snaží zahnat Pána do slepé uličky.

Jejich dotaz se týká choulostivého tématu, jakým je nerozlučnost manželského svazku. Využívají evidentního rozporu mezi mravními požadavky a skutečnou praxí. Jestliže bude trvat na tom, z čeho jako Učitel nemůže ustoupit, vzbudí nelibost u těch, kteří něco takového neradi slyší. Ustoupí-li tlaku veřejného mínění, přiřadí se k falešným prorokům.

Pohrobci těchto pokusitelů žijí dodnes mezi námi. Nikdy nechybí těch, kteří s velkým úsilím dokazují, že nároky Božího zákona jsou už neúnosné a měly by se proto změnit. Místo aby u sebe samých hledali příčinu, proč se jim Boží přikázání jeví tak nesplnitelná, snaží se získat pro sebe co největší podporu tak, že se odvolávají na názor většiny. Nejradyji by na svou stranu získali i odpovědnou autoritu. Přicházejí a předkládají hlasatelům evangelia závažné otázky a doufají, že je tak přivedou do úzkých. Buď to se dotázaný zalekne a dá jim za pravdu, nebo bude trvat na svém, ale pak vyvolá nelibost u lidí a jeho popularita a autorita tím utrpí. Nedej se však oklamat. Jak by to dopadlo, kdyby se měl Boží zákon řídit podle veřejného mínění? Nejedna hřích, který zdomácněl u většiny, by se musel změnit ve svůj opak, ne-li dokonce prohlásit za ctnost.

Jak člověk, tak mravní zákon, kterým se má řídit, má stejného původce: je jím Stvořitel. Boží zákon je vlastně nedílnou součástí stvoření. Trvalé normy chování nejsou dodatečným Božím vrtochem. Vyplyvají ze samotné lidské přirozenosti a nikoliv z Boží, tím méně lidské libovůle.

Otázka, kterou předkládají farizeové, je proto pro Pána podnětem, aby blíž vyložil vznešený Boží záměr obsažený v jedné z nejzávažnějších oblastí, která se týká lidské důstojnosti, posvátnosti manželského svazku a zachování lidského rodu. Sleduj pozorně Ježíšova slova - Bůh stvořil celého člověka jako jednotu

dvojice: muže a ženy. Jednota, kterou má na mysli, je tak dokonalá a organická jako jednota jediného těla. Svobodně přijatá a uzavřená jednota manželů je proto nedotknutelná a neporušitelná, protože je odrazem věčné a nerozlučné jednoty a plodné lásky, která je podstatou vnitřního života trojediného Boha. Cílem a smyslem této vznešené, Bohem stvořené a posvěcené manželské jednoty je bezprostřední zapojení do Božího aktu stvoření: je to spoluúčast na darování největšího daru - života - nové lidské bytosti.

Jak to, že se člověk stal tak náchylný roztrhnout toto tělo posvátné jednoty? Ježíš má pro to jasné vysvětlení: hlavním důvodem je tvrdost srdce. Tato společná jednota lásky je obtížná pro toho, kdo se svou sobeckou sebestředností natolik odcizil původní Bohem dané přirozenosti, že si už není schopen ani náležitě představit hodnotu této sebedarující jednoty s manželským partnerem. Kdo se stane *jedním* jen sám pro sebe a v sobě, cítí vyšší jednotu jako přebytečnou přítěž. Můžeš to pochopit? Pros Ježíše vytrvale o světlo a sílu. Je to pro tebe životně důležité. Pochopení souvisí s uzdravením *tvrdého srdce*.

Děkuj Božímu Synu, že tak důsledně trvá na obnově a dodržování Božího záměru, tak jak byl stvořen *na počátku*, abys měl jasnou orientaci, i když se nacházíš v prostředí, které už nic z toho nechápe. Bůh nemůže nechat člověka zahynout jen proto, že sobecké prostředí a zmanipulované veřejné mínění nepřeje tomu cíli, pro který byl stvořen. Byl by sám proti svému vlastnímu obrazu. Byl by také proti těm nejmenším, kterých se to obzvláště týká a kteří mu tak leží na srdci.

Právě je matky přinášejí. Co se to stalo s apoštoly, že brání dětem přistoupit k jejich Příteli? Ježíš se hněvá jako vždy, když se děje křivda malíčkým. Nerozlučná láska mezi mužem a ženou je v zájmu jejich dobra. Společně prožívaná láska v prostředí posvěcené jednoty vytváří u malíčkých zkušenost, jak nesmírně je miluje sám Bůh. Važ si dětí nade vše jako Božího daru. Jsou to královské děti, protože právě jim patří *nebeské království*. Objímej je s láskou a pečuj o ně s vědomím, že tak činíš Ježíšovým jménem. Vyprošuj si od Pána lásku tak ryzí a přesvědčující, aby se tvoji malíčci ptali, odkud se ta láska bere. Pak jim můžeš říct: „Tomu nás naučil Bůh. Milujte jej za to, že nás stvořil, abychom se milovali!“

Bratr Amadeus

Liturgická čtení

1. čtení - Gn 2,18-24

Hospodin Bůh řekl: „Není dobré, že člověk je sám. Udělám mu pomocníka, který by se k němu hodil.“ Hospodin Bůh uhnětl z hlíny všechnu divokou zvěř a všechno nebeské ptactvo a přivedl je k člověku, aby viděl, jaké jim dá jméno: takové mělo být jejich jméno, jak by všechny živočichy pojmenoval. A člověk dal jméno všem krotkým zvířatům, nebeskému ptactvu a veškeré divoké zvěři, ale pro člověka se nenašel pomocník, který by se k němu hodil. Tu Hospodin Bůh seslal na člověka hluboký spánek, a když usnul, vzal jedno z jeho žeber a to místo uzavřel masem. Hospodin Bůh pak ze žebra, které vzal z člověka, vytvořil ženu a přivedl ji k člověku. Ten zvolal: „To je konečně kost z mých kostí a tělo z mého těla. Bude se nazývat manželkou, neboť z manžela byla vzata.“ Proto muž opustí otce i matku a přidrží se své ženy a budou jeden člověk.

2. čtení - Žid 2,9-11

Bratři! Vidíme, že Ježíš, který byl nakrátko ponížen pod anděly, je korunován slávou a ctí, protože vytrpěl smrt; bylo třeba, aby on - z milosti Boží - za všechny lidi podstoupil smrt. Bylo jistě vhodné, aby ten, pro něhož a skrze něhož je všechno, přivedl do slávy mnoho synů tím, že utrpením zdokonalí původce jejich spásy. Vždyť ten, kdo posvěcuje, i ti, kteří jsou posvěcováni, mají stejný původ. Proto se neostýchá nazývat je svými bratry.

Evangelium - Mk 10,2-16

Přišli farizeové a zeptali se Ježíše, smí-li se muž se ženou rozvést. Chtěli ho tím přivést do úzkých. Odpověděl jim: „Co vám přikázal Mojžíš?“ Řekli: „Mojžíš dovolil vystavit jí rozlukový list a rozvést se.“ Ježíš jim řekl: „Pro tvrdost vašeho srdce vám napsal tento příkaz. Na počátku při stvoření však (Bůh) učinil (lidí) jako muže a ženu. Proto opustí muž otce i matku, připojí se ke své ženě, a ti dva budou jeden člověk. Už tedy nejsou dva, ale jeden. Co tedy Bůh spojil, člověk nerozlučuj!“ V domě se ho učedníci ještě jednou na to zeptali. Řekl jim: „Kdo se rozvede se svou ženou a ožení se s jinou, dopouští se vůči ní cizoložství. Rozvede-li se žena se svým mužem a vdá se za jiného, dopouští se cizoložství.“ (Matky) přinášely k Ježíšovi děti, aby jim požehnal. Ale učedníci jim to zakazovali. Když to Ježíš viděl, rozmrzelo ho to a řekl jim: „Nechte děti přicházet ke mně, nebraňte jim, neboť takovým patří Boží království. Amen, pravím vám: Kdo nepřijme Boží království jako dítě, vůbec do něho nevejde.“ Bral je do náručí, kladl na ně ruce a žehnal jim.

Vážení pánové, ctěné dámy! Je to pro mne dojemná chvíle, když mohu znovu stát za katedrou univerzity a znovu mít možnost přednášet. Moje myšlenky se zároveň vracejí do oněch let, kdy jsem po krátké periodě na Vyšším institutu ve Freisingu začal svou akademickou lektorskou činnost na univerzitě v Bonnu. Psal se rok 1959, to byla ještě doba starých univerzitních pořádků a profesorů. Na jednotlivých katedrách neexistovali ani asistenti, ani písařky, ale vynahrazoval to velmi bezprostřední kontakt se studenty a zvláště mezi profesory. Setkávali se před přednáškami i po nich v kabinetech přednášejících. Kontakty s historiky, filology a přirozeně také mezi oběma teologickými fakultami byly velmi těsné. Jednou za semestr byl takzvaný dies academicus, v nichž se profesori obou univerzit prezentovali před studenty celé univerzity, což dávalo možnost opravdu zakusit Universitas: skutečnost, že i přes všechny specializace, které nás někdy činí neschopnými komunikovat mezi sebou, tvoříme celek a pracujeme v celku jediného rozumu se všemi jeho různými dimenzemi a sdílíme také společnou odpovědnost za správné používání rozumu – to bylo možno prožívat.

Univerzita byla bezpochyby hrdá také na své teologické fakulty. Bylo zřejmé, že i ony, když se ptají na rozum ve víře, konají práci, která je nezbytnou součástí celku Universitas scientiarum, i když ne všichni mohli sdílet víru, o jejíž přiřazení ke společnému rozumu se teologové snaží. Tato vnitřní souvislost v kosmu rozumu nebyla narušena ani tehdy, když se jednou proslechlo, že někdo z kolegů měl říci, že na naší univerzitě existuje něco pozoruhodného: dvě fakulty se prý zabývají něčím, co neexistuje – Bohem. Že i tváří v tvář takové radikální skepsi zůstává nezbytné a rozumné ptát se po Bohu za po-

moci rozumu a že se tak má dít v kontextu tradice křesťanské víry – to bylo na univerzitě jako celku zcela nesporné.

Aktuálnost středověkého dialogu

To všechno se mi vybavilo, když jsem nedávno četl spis vydaný profesorem Theodorem Khourym (Münster). Je to část dialogu učeného byzantského císaře Manuela II. Paleologa, který vedl snad někdy v zimním táboře u Ankary asi r. 1391 s jedním perským učencem o křesťanství a islámu a o jejich pravdě. Byl to pravděpodobně sám císař, který tento dialog zaznamenal během obklíčení Konstantinopole v letech 1394 až 1402; to vysvětluje, proč jeho úsudky jsou rozvedeny mnohem podrobněji než odpovědi perského partnera. Dialog zahrnuje celou oblast struktury víry v Bibli i Koránu a krouží zvláště kolem obrazu Boha a člověka, ale nutně stále znovu také kolem vztahů mezi tzv. „třemi Zákony“: Starým zákonem – Novým zákonem – Koránem. Tím bych se teď v této přednášce nechtěl zabývat, chtěl bych se dotknout pouze jednoho argumentu, který je ve výstavbě dialogu spíše okrajový a který mne fascinoval v kontextu s úvahami nad tématem „Věra a rozum“ a který mi poslouží jako výchozí bod k úvaze na toto téma.

V sedmém kole rozhovorů (Kontroverze), vydaných prof. Khourym, hovoří císař na téma džihád (svatá válka). Císař určitě věděl, že v sůře 2,256 stojí: „Žádný nátlak ve věcech víry“ – je to jedna z raných sūr z doby, kdy, jak nám říkají znalci, Mohamed ještě neměl moc a sám byl v ohrožení. Císař však samozřejmě znal také výroky o svaté válce, zařazené do Koránu v pozdější době. Aniž by se zastavoval u podrobností, jako je rozdí-

lé zacházení s „držiteli Písma“ a s „nevěřícími“, obrací se s překvapivou ostrovní na svého partnera s ústřední otázkou po vztahu mezi náboženstvím a násilím jako takovým. Říká: „Ukaž mi, co nového přinesl Mohamed, a nalezněš tam pouze věci špatné a nelidské, jako je jeho směrnice šířit víru, kterou hlásal, mečem.“ Císař po tomto rozhorlení pak zdůvodňuje, proč je šíření víry za pomoci násilí protismyslné. Násilí je v rozporu s přirozeností Boha a s přirozeností duše. „Bůh si nelibuje v krvi; nejednat podle rozumu (syn logos) je proti přirozenosti Boha. Víra je plodem duše, ne těla. Kdo chce proto přivést někoho k víře, potřebuje schopnost řeči a správného myšlení a nikoli násilí a hrozby. K přesvědčování rozumné duše nepotřebuje člověk svou paži, ani zbraně, ani žádný prostředek, kterým někomu může vyhrožovat smrtí...“

Rozhodující věta této argumentace proti obrácení násilím zní: nejednat podle rozumu v rozporu s Boží přirozeností. Vydavatel Theodor Khoury to komentuje: „Pro císaře, který vyrostl v řecké byzantské filosofii, je tato teze samozřejmá. Pro muslimské učení je Bůh absolutně transcendentní. Jeho vůle se neváže na žádnou naši kategorii, a to ani na rozumnost.“ V tomto kontextu Khoury cituje dílo známého francouzského znalce islámu R. Arnaldeze, který poukazuje na to, že Ibn Khoury Hazn si dokonce troufá prohlásit, že Boha nezavazuje ani jeho vlastní slovo a nic jej také nezavazuje k tomu, aby nám zjevil pravdu. Kdyby to byla jeho vůle, musel by člověk praktikovat i modloslužbu.

Božský Logos

Na tomto místě jsme na rozcestí v pojetí Boha tedy i v kon-

krétním uskutečnění náboženství, a to je pro nás dnes bezprostřední výzva. Je to pouze řecké pojetí, že jednat proti rozumu odporuje Boží přirozenosti, anebo to platí vždy samo o sobě? Myslím, že v tomto bodě panuje hluboká shoda mezi tím, co je řecké v tom nejlepší smyslu slova, a tím, co je o Bibli se opírající víra v Boha. Obměnou prvního verše Geneze, prvního verše Písma jako takového, začal Jan prolog svého evangelia: „Na počátku bylo Logos – Slovo.“ To je přesně to slovo, které císař použil: Bůh jedná podle logos. Logos znamená zároveň rozum i slovo – rozum, který je tvůrčí a schopný sdílet se právě jako rozum. Jan nám tím daroval závěrečné slovo biblického pojmu Boha; slovo, ve kterém všechny často úmorné a krivolaké cesty biblické víry dosahují svého cíle a nacházejí svou syntézu. Na počátku byl Logos, a Logos je Bůh, říká nám evangelista. Setkání biblického poselství s řeckým myšlením nebyla pouhá náhoda. Vidění sv. Pavla, před kterým se zavřely cesty do Asie a který nato ve snu spatřil Makedonce a slyšel jeho prosbu: „Přejdi do Makedonie a pomoz nám!“ (srov. Sk 16,6–10) – toto vidění může být interpretováno jako zdůraznění vzájemné vstřícnosti mezi biblickou vírou a řeckou filozofií.

Toto sblížení ve skutečnosti už dlouhou dobu probíhalo. Již tajemné jméno Boží z hořícího keře, které odděluje tohoto Boha ode všech božstev s mnoha jmény a vyslovuje pouze jeho existenci, je popřením mýtu, k němuž sokratovský pokus překonat a překročit mýtus tvoří vnitřní analogii.

Proces započatý v hloubi Starého zákona u hořícího keře doznává novou zralost během exilu, kde se Bůh Izraele, zba-

Věra, rozum a univerzita

Přednáška Benedikta XVI. na univerzitě v Řezně

veného země a kultu, ohlašuje jako Bůh nebe a země a představuje se prostým dále dovedeným slovem z hořícího keře: „Já jsem.“ S tímto novým poznáním Boha jde ruku v ruce určitý druh osvěty, jež se drasticky a posměšně vyjadřuje o božstvech, která jsou pouhým dílem lidských rukou (srov. Ž 115). Navzdory ostrému protikladu k helénistickým vládcům, kteří chtěli silou dosáhnout přizpůsobení biblické víry k řeckému životnímu stylu a jeho modloslužebnému kultu, vychází biblická víra vstříc tomu nejlepšímu z řeckého myšlení, takže se vzájemně dotýkají, jak se ukázalo především v pozdější mudroslovné literatuře.

Dnes víme, že řecký překlad Starého zákona, který vznikl v Alexandrii – tzv. Septuaginta – je více než jen pouhý (a to je to nejméně pozitivní ocenění) překlad hebrejského textu: neboť je to samo o sobě dokumentované svědectví a obzvláště významný krok dějin Zjevení, v němž se uskutečnilo toto setkání způsobem, který měl rozhodující význam pro vznik křesťanství a jeho rozšíření. Jedná se o velmi důležité setkání mezi vírou a rozumem, mezi autentickým osvětlením a náboženstvím.

Protože vycházel opravdu z vnitřní povahy křesťanské víry a současně z povahy helénistického myšlení, s níž byla tehdy víra spojena, mohl Manuel II. říci: „Nejednat podle logosu je v protikladu k Boží přirozenosti.“

Intelektualismus a voluntarismus

Máme-li být upřímní, musíme přiznat, že v pozdním středověku se v teologii vyvinuly tendence, které tuto syntézu mezi řeckým a křesťanským duchem zrušily. V protikladu k takzvanému augustiniánskému a tomistickému intelektualismu začíná u Duns Scota voluntaristické pojetí, které nakonec vedlo k tvrzení, že z Boha poznáváme pouze jeho Voluntas ordinata. Mimo ni má existovat Boží svoboda, jejíž mo-

ci by Bůh mohl stvořit a učinit také opak všeho toho, co skutečně učinil. Zde jsou naznačeny pozice, které se mohou blížit k oněm názorům Ibn Hazena a mohly by vést až k obrazu svévolného Boha, který není vázán ani pravdou, ani dobrem. Transcendence a odlišnost Boha jsou zdůrazněny tak přehnaně, že ani náš rozum, náš smysl pro pravdu a dobro už nejsou opravdovým zrcadlem Boha, jehož propastné možnosti nám zůstávají navždy nedostupné a skryté za jeho skutečnými rozhodnutími. V protikladu k tomu se víra Církve vždycky opírala o přesvědčení, že mezi Bohem a námi, mezi jeho věčným stvořitelským Duchem a naším stvořeným rozumem existuje skutečná analogie, v níž jsou sice nepodobnosti nekonečně větší než podobnosti, nicméně tuto analogii a její jazyk to neruší (srov. IV. lat. konc. 1215). Bůh se nestává více božský tím, že ho posuneme daleko do ryzího a zcela neproniknutelného voluntarismu, ale opravdu božský Bůh je onen Bůh, který se ukázal jako Logos a jako Logos s námi s láskou jedná. Jistě, láska „přesahuje“ poznání, jak říká Pavel, a je schopna vnímat víc než pouhé myšlení (srov. Ef 3,19), nicméně zůstává láskou Boha-Logosu, je-

hož křesťanským kultem je logické latreia – kult, který je ve shodě s věčným Slovem a naším rozumem (srov. Řím 12,1).

Toto – zde načrtnuté – vzájemné vnitřní sblížení, ke kterému došlo mezi biblickou vírou a řeckým filosofickým hledáním, je nejen z hlediska dějin náboženství, ale také z historického hlediska rozhodující událostí, která nás i dnes zavazuje. Uvažujeme-li o tomto setkání, nemůže nás udivovat, že křesťanství, i přes svůj původ a svůj důležitý rozvoj na Východě, našlo nakonec svou historicky rozhodující duchovní podobu Evropě. Můžeme to říci i obráceně: toto setkání, ke kterému dále přistupuje dědictví Říma, vytvořilo Evropu a zůstává základem toho, co lze právem nazývat Evropou.

Proti tezi, že kriticky očištěný řecký odkaz je podstatnou součástí křesťanské víry, stojí požadavek zbavit křesťanství helenismu, jak se to od počátku novověku projevuje v rostoucí míře v teologickém úsilí.

Podíváme-li se na to blíže, lze si v tomto programu tzv. dehelenizace povšimnout tří vln, které jsou sice vzájemně propojeny, ale ve svých argumentech a cílech jsou zcela zřetelně odlišné.

Neblahý vliv reformace

Dehelenizace se objevuje nejdříve ve spojitosti se vznikající reformací v 16. století. Reformátoři v rámci tradic teologických škol nabyli dojmu, že se ocitají před určitou systemizací víry, která je zcela podmíněna filosofií; tedy před vírou determinovanou z vnějšku, myšlením, které z ní vůbec nevychází. Víra se už nejevila jako živé dějinné slovo, ale jako zasazená do filosofického systému. Sola Scriptura naopak hledá čistou prvotní podstatu víry, tak jak je původně přítomná v biblickém slově. Metafyzika se jeví jako předloha odjinud, od které je třeba víru osvobodit, aby mohla být zcela sama sebou. S radikálností, jakou reformátoři ani nepředpokládali, vystoupil Kant se svým tvrzením, že myšlení je třeba dát stranou, aby vznikl prostor pro víru, a podle tohoto programu jednal. Zakotvil tak víru výlučně v praktickém rozumu a zcela jí upřel přístup k celku skutečnosti.

Liberalní teologie

Liberalní teologie 19. a 20. století přinesla s sebou druhou vlnu v programu dehelenizace, jejímž význačným reprezentantem je Adolf von Harnack. Během mých studií a prvních let mého akademického působení byl tento proud v katolické teologii velice silný. Jako východisko sloužilo Pascalovo rozlišování mezi Bohem filosofů a Bohem Abrahama, Izáka a Jakuba. Ve své nástupní přednášce roku 1959 v Bonnu jsem se snažil čelit tomuto argumentu a nechtěl bych zde všechno opakovat. Chtěl bych se však alespoň ve stručnosti pokusit vyzvednout to nové, v čem se tato druhá vlna dehelenizace liší od té první. Ústřední myšlenkou Harnacka je zřejmý návrat k prostému člověku Ježíšovi a jeho prostému poselství, které by mělo předcházet veškerému teologizování a zejména pak helenizování: Toto prosté poselství má

Velký přednáškový sál řízenské univerzity

představovat pravý vrchol náboženského vývoje lidstva. Ježíš se prý rozešel s kultem ve prospěch morálky. Je tedy nakonec představen jako otec člověku přejícího mravního poselství. Přitom jde Harnackovi v podstatě o to, přivést křesťanství do souladu s moderním rozumem a tak ho osvobodit právě od jen zdánlivě filosofických a teologických prvků, jako jsou např. víra v Kristovo božství a víra v Boží Trojici. Tak, jak to viděl, zařazuje historicko-kritická exegeze Nového zákona opět teologii do kosmu univerzity: teologie je tak pro Harnacka ve své podstatě historická a přísně vědecká. To, co na cestě kritiky sděluje o Ježíši, je takřkajíc výraz praktického rozumu, a tím je víra pro univerzitu přijatelná.

V pozadí stojí novověké sebeomezování rozumu, jak je klasicky vyjádřeno v kritikách Kanta, které se však mezitím pod vlivem přírodovědeckého myšlení dále radikalizovalo. Krátce řečeno, toto moderní pojetí rozumu se zakládá na syntéze platonismu a empirismu, potvrzeného technickými úspěchy. Na jedné straně se předpokládá matematická struktura hmoty, její takřkajíc vnitřní racionalita, která umožňuje pochopit vnitřní formu jejího působení a tu pak využívat. Tento zásadní předpoklad je vlastně platónským prvkem v novověkém pojetí přírody. Na druhé straně jde o funkční využití přírody pro naše účely, přičemž možnost ověření pravdy či klamu poskytuje s rozhodující jistotou teprve experiment. Těžiště mezi oběma póly může podle okolností spočívat v blízkosti jednoho či druhého. Myslitel tak striktně pozitivistický jako J. Monod prohlašuje sám sebe za přesvědčeného platonika.

Do naší otázky to vnáší dvojitou rozhodující orientaci. Pouze typ jistoty odvozený ze součinnosti matematiky a empirie nám dovoluje mluvit o vědeckosti. Co chce být vědecké, musí se podrobit tomuto kritériu. A stejně tak

vědy, které se zabývají lidskými záležitostmi, jako dějiny, psychologie, sociologie a filosofie, se pokoušejí tomuto kánonu vědeckosti přiblížit. Pro naše úvahy je však opět důležitý fakt, že tato metoda jako taková vylučuje otázku po Bohu, protože jej prezentuje jako problém nevědecký nebo předvědecký. Tím se však ocitáme před zúžením rozsahu vědy a rozumu, a to je nutno zpochybnit.

Bída „vědecké“ teologie

K tomu se ještě vrátím. Prozatím stačí konstatovat, že při pokusu získat „vědeckou“ teologii, podniknutém z této perspektivy, zbývá z křesťanství jen

docela ubohý zlomek. Musíme však říci více. Jestliže celá vědeckost je jen toto, pak sám člověk je velice zkrácen. Neboť typicky lidské otázky, jako „odkud“ a „kam“ – otázky náboženství a ethosu nemohou nalézt společné místo v prostoru, kde má místo jen rozum omezený takto chápanou vědeckostí, a musí být přeneseny do oblastí subjektivity. Subjekt rozhoduje na základě svých zkušeností o tom, co se mu jeví nábožensky únosné, a subjektivní „svědomí“ se

nakonec stává jedinou etickou instancí. Takto však ethos a náboženství ztrácejí svou společenskotvornou sílu a upadají do oblasti osobní libovůle. A to je pro lidstvo nebezpečná situace: konstatujeme to v patologiích ohrožujících náboženství i rozum – patologiích, které nutně musí propuknout, když je rozum zúžen do té míry, že mu otázky náboženství a ethosu už nepřísluší. To, co zbývá z etických pokusů odvozených z evoluce či z psychologie nebo sociologie, jednoduše nestačí.

Pochybená inkulturace

Dříve než přejdu k závěrům, ke kterým všechno směřuje, musím ještě krátce načrtnout třetí vlnu oné dehelenizace, která nyní obchází kolem. Tváří v tvář setkání s růzností kultur říká se dnes s oblibou, že syntéza s helenismem, uskutečněná starověkou Církví, je jen jedna z prvních inkulturací, která nesmí být uplatněna pro ostatní kultury. Ony musejí mít právo vrátit se před tuto inkulturaci k prostému poselství Nového zákona a svým způsobem je ve svém prostoru inkulturovat. Tato teze není zcela chybná; je však přesto hrubá a nepřesná. Nový zákon byl totiž napsán řecky a nese sám v sobě kontakt s řeckým duchem, kontakt, který uzářl v předchozím vývoji Starého zákona. Jistě, v procesu zrodu starověké Církve určitě existují prvky, které nemusí být zahrnuty ve všech kulturách. Avšak základní rozhodnutí, která se týkají právě vztahu víry a hledání lidského rozumu, ta patří k samotné víře a jsou jejím přiměřeným rozvinutím.

Pozitivistické omezení rozumu

Tím se dostávám k závěru. Tento pokus učinit v hrubých rysech sebekritiku moderního rozumu absolutně neobsahuje názor, že je dnes třeba vrátit se zpět až před osvícenství a rozjet se s náhledy moderny. To, co je v moderním duchovním vývoji ducha veliké, je bezvýhradně uznáváno: všichni jsme vděční za velkolepé možnosti, které se otevřely člověku, a za pokroky na lidském poli, které nám byly dány. Ethos vědeckosti stejně jako vůle k poslušnosti k pravdě jsou výrazem postoje, který patří k zásadním křesťanským rozhodnutím. Nejde tu o návrat, ani o negativní kritiku, nýbrž o rozšíření našeho pojetí rozumu a jeho užívání. Poněvadž při veškeré radosti z možností člověka vidíme také hrozby, které vystupují z těchto možností, a musíme se ptát, jak je můžeme opanovat. Dokážeme to pouze tehdy, pokud rozum a víra najdou k sobě znovu cestu; pokud překonáme sebeurčující omezování rozumu pouze na to, co je ověřitelné experimentem, a otevřeme rozum celé jeho šíři. V tomto smyslu nepatří teologie jen mezi historické a humanitněvědní disciplíny, nýbrž jako teologie ve vlastním a pravém slova smyslu, jako hledání důvodů víry musí mít své místo na univerzitě i v širokém dialogu věd.

Pouze tak se staneme schopnými opravdového dialogu kultur a náboženství, dialogu, který tak naléhavě potřebujeme. V západním světě široce dominuje mínění, že pouze pozitivistický rozum a z něho odvozené formy filosofie jsou univerzální. Hluboce náboženské kultury světa však vidí právě v tomto vylučování božství z univerzálnosti rozumu útok na jejich nejnuitnější přesvědčení. Rozum, který je hluchý k božskému a zatlačuje náboženství do oblasti subkultur, je neschopný vstoupit do dialogu kultur. Přitom, jak jsem se pokusil ukázat,

SOMÁLSKO: „ODPUŠTĚNÍ, ODPUŠTĚNÍ...“

Sestru Leonellu Sgorbati, misionářku z řádu těšitelek, zastřelili v Mogadišu ozbrojenci, kteří cíhali, až bude přecházet z dětské nemocnice do „SOS vesničky“. Sestra ten den v nemocnici vyučovala muslimské studentky. Když ji přenesli na operační sál, byla ještě naživu a opakovala: „Odpuštění, odpuštění...“

Res Claritatis

přináší moderní přírodovědecký rozum s sebou spolu s vnitřním platónským prvem otázku, která přesahuje jeho metodické možnosti. On sám musí jednoduše přijmout racionální strukturu hmoty a vazbu mezi naším duchem a racionálními strukturami působícími v přírodě jako faktickou danost, na které spočívá jeho metodická cesta. Avšak otázka, proč tomu tak je, existuje a přírodní vědy ji musí svěřit jiným úrovním vědění a myšlení – filosofii a teologii. Pro filosofii a jiným způsobem pro teologii znamená naslouchání velkým zkušenostem a přesvědčením náboženských tradic lidstva, zejména křesťanské víry zdroj poznání, jehož odmítání by znamenalo nepřijatelné zužování našeho naslouchání i odpovídání. Přichází mi tu na mysl Sokratovo slovo Faidónovi. Když spolu v předcházejících rozhovorech probrali mnohé mylné filosofické názory, Sokrates řekl: „Bylo by docela pochopitelné, kdyby někdo z důvodů roztrpčenosti nad tolika omyly pro zbytek života pojal nenávisť k všem rozhovorům o bytí a pohrdal jimi. Ale tak by ztratil pravdu o bytí a utrpěl by velkou škodu.“ Západ je už dlouhou dobu ohrožován touto averzí vůči základním otázkám rozumu a může tím utrpět jen velkou škodu. Odvaha otevřít se celé šíři rozumu, neodmítat jeho velikost – to je program, s nímž teologie usilující o reflexi nad biblickou vírou vstupuje do přítomnosti. „Nejednat ve shodě s rozumem, nejednat ve shodě s logosem, je v rozporu s přirozeností Boží,“ řekl svému perskému partnerovi v rozhovoru Manuel II. a vycházel přitom ze svého křesťanského obrazu Boha. A k tomuto velkému Logosu, k této obrovské šíři rozumu zve me v dialogu kultur naše partnerky. Nacházet jej stále znovu je velkým úkolem univerzity.

Pozn: Svatý otec si vyhradil, že tento text opatří později poznámkami a sám ho zveřejní. Tuto verzi je třeba pokládat za předběžnou.

OHLÉDNUTÍ ZA POŽEHNANOU APOŠTOLSKOU CESTOU – pokračování ze str. 2

k tématu pastorační cesty – „Kdo věří, není nikdy sám“ a rozjímali jsme o obsahu Symbolu víry. Bůh, který je Otec, chce prostřednictvím Ježíše Krista shromáždit celé lidstvo do jediné rodiny – Církve. Proto kdo věří, není nikdy sám. Kdo věří, nemusí mít strach, že skončí ve slepé uličce. Odpoledne jsem pak byl v řezenském dómu, který je znám svým sborem bílých hlasů „Domspatzen“ (dómští vrahčáci), který se může pochlubit tisíciletým trváním a který můj bratr Georg řídil třicet let. Tam se slavily ekumenické nešpory, kterých se účastnili četní představitelé různých církví a církevních společenství z Bavorska a členové ekumenické komise při biskupské konferenci Německa. Byla to prozřetelnostní příležitost ke společné modlitbě, aby se urychlila plná jednota mezi všemi Kristovými učedníky a zdůraznila se tak povinnost hlásat naši víru v Ježíše Krista bez oslabení, ale způsobem jednotným a jasným a především našim příkladem upřímné lásky.

Obzvláště krásným zážitkem byla pro mne ten den přednáška před velkým auditoriem profesorů a studentů univerzity v Řezně, kde jsem mnoho let vyučoval jako profesor. S radostí jsem se mohl setkat ještě jednou s univerzitním světem, který po dlouhou část mého života byl mojí duchovní vlastí. Jako téma jsem vybral otázku vztahu mezi vírou a rozumem. Abych uvedl auditorium do dramatickosti a aktuálnosti tohoto námětu, citoval jsem slova z křesťansko-islámského dialogu ze XIV. století, kterými křesťanský mluvčí – byzantský císař Manuel II. Paleolog – způsobem pro nás nepochopitelně strohým představil islámskému partnerovi problém vztahu mezi náboženstvím a násilím. Tato citace se bohužel ukázala jako špatně pochopená. Pro pozorného čtenáře mého textu přece vyplývá jasně, že jsem si nechtěl

v žádném případě přisvojovat negativní slova, která v dialogu pronesl středověký císař a která svým polemickým obsahem nevyjadřují mé osobní přesvědčení. Můj záměr byl zcela jiný: vyšel jsem od toho, co Manuel II. říká dále způsobem velmi pozitivním a velmi krásnými slovy o rozumnosti, která má být vodítkem při předávání víry. Chtěl jsem vysvětlit, že spolu kráčeji nikoliv náboženství a násilí, ale náboženství a rozum. Tématem mé konference – tak jak to odpovídá poslání univerzity – byl tedy vztah mezi vírou a rozumem: chtěl jsem vyzvat k dialogu křesťanské víry s moderním světem a k dialogu všech kultur a náboženství.

Doufám, že různé příležitosti mé návštěvy – např. když jsem v Mnichově zdůraznil, jak je důležité respektovat to, co je pro druhé svaté – projevila se jasně má hluboká úcta k velkým náboženstvím a zvláště k muslimům, kteří „uctívají jednoho Boha“ a s nimiž jsme zavázáni „bránit a prosazovat pro všechny lidi sociální spravedlnost, mravní hodnoty, mír a svobodu“ (Nostra aetate 3). Doufám tedy, že po reakcích prvního okamžiku mohou moje slova na univerzitě v Řezně představovat povzbuzující podnět k pozitivnímu a také sebekritickému dialogu, ať už mezi náboženstvími nebo moderním rozumem a vírou křesťanů.

Následující den ráno ve středu 13. září ve „Staré kapli“ v Řezně, kde je přechováván zázračný obraz Panny Marie, který podle

místní tradice namaloval evangelista Lukáš, jsem slavil krátkou liturgii žehnání nových varhan. Vyšel jsem od struktury tohoto hudebního nástroje, tvořeného mnoha píšťalami různých rozměrů, které jsou však všechny dobře sladěny, a připomněl jsem přítomným nutnost, aby různé služby, dary a charismata, které působí v církevním společenství, spojily všechny tak, aby pod vedením Ducha Svatého vytvářeli jedinou harmonii k Boží chvále a k lásce k bratřím.

Setkání s kněžstvem v místě kněžského svěcení

Poslední etapou ve čtvrtku 14. září bylo město Freising. Cítím se s ním zvláštním způsobem svázán, protože jsem přijal kněžské svěcení právě v jeho katedrále zasvěcené Nejsvětější Marii a svatému Kolombiánu, evangelizátoru Bavorska. A právě v tomto dómu se konalo poslední programované setkání s kněžími a stálými jáhny. S prožitím pocitů svého kněžského svěcení připomněl jsem přítomným povinnost spolupracovat s Pánem na probouzení nových povolání ke službě na „žni“, která je i dnes „velká“, a povzbudil jsem je, aby pěstovali vnitřní život jakožto pastorační prioritu, aby při námaze každodenní služby neztráceli kontakt s Kristem, pramenem radosti.

Při obřadu rozloučení jsem poděkoval ještě jednou všem, kteří spolupracovali na realizaci návštěvy, a zdůraznil jsem znovu hlavní její cíl: předložit znovu mým spoluobčanům věčné pravdy evangelia a utvrdit věřící v jejich sepětí s Kristem, aby otevřeli srdce a mysl Tomu, který je „Cesta, Pravda a Život“ (Jan 14,16). Za to jsem se modlil a zvu vás všechny, bratři a sestry, abyste i vy se dále za to modlili, a děkuji vám ze srdce za přízeň, s jakou mě provázíte při mé pastýřské službě. Děkuji vám všem.

Osservatore Romano

Před 150 lety skončila Pařížským mírem Krymská válka, ve které byly Francie, Anglie a od roku 1855 Království Piemont a Sardinie spojenci osmanské říše proti Rusku. Důvodem války byla také role, jakou si nárokovalo carské Rusko jako ochránce pravoslavných zvláště ve Svaté zemi, kde stále docházelo ke sporům s křesťany. I Rakousko stálo tehdy spíše na straně Turecka, jen Prusko se nepostavilo proti Rusku, ale pouze vydělávalo na dodávkách zbraní. Důležitým výsledkem zakončené války bylo zajištění náboženské svobody pro křesťany v osmanské říši. Po 150 letech stojí Turecko jako kandidát vstupu do EU před stejnou otázkou.

Celé 18. století připravilo osmanské říši jednu porážku za druhou a rozpad říše byl zcela zřejmý. Války s Benátkami a s Rakouskem, později s Ruskem připravily Turecko o bohaté provincie a objevily se první hlasy pro rozdělení říše a dokonce pro vyhnání Turků z Evropy. Sultán Selim III. byl osvicený absolutista, který vládl rozpadající se říši od roku 1789. Chtěl reformovat a modernizovat svou říši shora podle vzoru Josefa II., ale měl proti sobě všechny náboženské a konzervativní síly, a proto byl v roce 1807 svržen.

Reformní sultán

Jeho nástupce Mustafa IV. byl odstraněn již r. 1808, když do Cařihradu vpadlo 10 000 vojáků paši z Rostoku, a vrátil vládu Selimovi III., který však postoupil trůn Mahmudovi II. Tento nový sultán se stal reformátorem říše. Jeho matka byla Francouzka, sestra první Napoleonovy ženy. Byla to kreolka z ostrova Martinique, byla zajata alžírskými piráty při cestě do Evropy a prodána do sultánova harému, kde se stala sultánovou matkou. Nový sultán brutální silou potlačil v roce 1826 janičáry v hlavním městě, a tak zahájil epochu reformů - tzv. Tanzimat.

Náboženská svoboda v Turecku před 150 lety

Profesor doktor Rudolf Grulich ve svém článku o Krymské válce připomíná svobodu křesťanů v Turecku před 150 lety, kdy sultán zaručil pro všechna náboženství ve své říši náboženskou svobodu. Snaha připojit Turecko k Evropě není tak zcela nová, ale je tu velký rozdíl: Tehdy bojovaly všechny evropské národy všemi diplomatickými prostředky za ochranu křesťanů a za to, aby muslimové mohli přestupovat ke křesťanství. Po odpovídajících proklamacích prohlašoval ruský car požadavek zařadit osmanskou říši do svazku evropských států.

2. listopadu 1839 byl v parku Gülhane u sultánova paláce vyhlášen zákon Hatt-ı šerif, který zaručovala všem rovnost vlastnických práv, svobodu vyznání, stejné zdanění a další občanské svobody:

Císařské ustanovení se týká všech poddaných, ať jsou vyznavači jakéhokoliv náboženství nebo sekty. Všem obyvatelům říše je zabezpečen život, čest a majetek, jak to vyplývá ze svatého znění našeho zákona.

O francouzské matce sultána kolovaly v Cařihradě různé legendy, dokonce i tvrzení, že sultán se před svou smrtí stal tajně křesťanem.

Otázka náboženské svobody

I přes vydaný zákon postupovaly reformy v jednotlivých provinciích velice pomalu, a to jak pokud jde o modernizaci státu, tak pokud jde o náboženskou svobodu pro křesťany. F. Eichmann popsal situaci takto: *Ikdyž byl odbourán institut hedvábné šňůry, nikdo už není shazován z hradeb Serailu do Bosporu a život, čest a majetek jsou podle sultánova zákona chráněny, osvicené zákonodárství a lidem nakloněná povaha sultána nic nemění na povaze národa.*

Svoboda křesťanů zůstala prakticky na papíře. Nadále se trestalo smrtí, když muslim přestoupil ke křesťanství. Tak byl 25. srpna 1845 popraven jeden muslimský Armén, který se smířil s arménskou církví a opět se k ní vrátil.

Protože rozsudek vynesl tribunál muslimských učenců, vyvolal případ v západním světě pobouření a následovaly četné

diplomatické protesty. Především Anglie a její protestantská misie reagovala velice tvrdě. Tak bylo roku 1850 dosaženo uznání protestantismu a byl vydán císařský výnos, který měl zaručovat protestantům klid, mír a bezpečí. Ale zákon, podle kterého byl Armén popraven, nemohl zrušit ani sultán, protože i on se musel podřídit zákonu šaria. Vysoká Porta nicméně sdělila evropským státům, že udělá všechna možná opatření, aby takovým popravám zabránila. Ani toto ujištění potvrzené sultánem nevedlo k podstatné změně situace. Jsou známy další dva případy poprav a mimo to existovalo dále šikanování a deportace celých rodin katolických konvertitů za nelidských podmínek a použití násilí. Anglie a Francie zdůraznily, že triumfy jejich flotily v boji proti Rusku nemohou sloužit jako potvrzení tureckého zákonodárství, které pronásleduje křesťany. Jsou oprávněny požadovat, aby muslimové, kteří přestoupí ke křesťanství, byli stejně beztrestní jako křesťané, kteří přestoupí k islámu.

V nótě ze dne 12. února 1865 odpověděl Fuad paša Anglii, že nový sultánův výnos skutečně zajišťuje plnou svobodu křesťanům, a potvrdil tak dříve dané přísliby, že muslimští renegáti nebudou stíháni.

Tím bylo zajištěno, že se žádný muslim nemusí obávat následků, jestliže přestoupí ke křesťanství. Tyto reformy byly tehdy možné proto, že se evropské mocnosti pokládaly za ochránce křesťanů v Turecku. Tato angažovanost evropských mocností byla v 19. století obzvláště velká, protože osmanská říše nepřed-

stavovala žádné ohrožení a spojenectvím v krymské válce bylo Turecko vlastně přijato do kruhu evropských mocností.

Francie, Rakousko a Rusko jako ochránci křesťanství

Francie měla k Vysoké Portě dobré vztahy již v 16. století a držela jakýsi protektorát nad křesťany v osmanské říši, což později dělalo i Rakousko a Rusko. Na příklad Rakousko dosáhlo příslibu práv pro katolíky na Východě v Karlovicích (1699) a Bělehradě (1739), Rusko smlouvou v Cařihradu (1720). To umožnilo Rusku dokonce vměšovat se do vnitřních záležitostí Turecka, což nakonec vedlo ke Krymské válce. Sultán proto sliboval křesťanům rovnoprávnost, aby se jednou provždy skončila možnost Ruska vměšovat se do vnitřních záležitostí Turecka.

Tyto otázky se staly předmětem pařížských mírových jednání a západní mocnosti dosáhly něčeho pro islámský svět opravdu revolučního: sultán i kalif zaručovali svobodu, která jde daleko za hranice toho, co dnes islámské státy zaručují. Tak v paragrafu 5 se praví: *Žádnému z mých poddaných nesmí být bráněno ve vyznávání náboženství, které vyznává.*

V Turecku se ovšem nesplnila všechna očekávání. Za sultána Abdula Hamita docházelo k přepadením a také k pogromům (1894-1895, 1898,) a hlavně r. 1908 proti Arménům. Ale je možno hovořit i o rozkvětu církvi v Turecku. Z dnešních 150 kostelů v Cařihradu vznikla většina v druhé polovině 19. století. Tak vznikl v roce 1880 řecký chrám Nejsvětější Trojice s kopulí a vě-

žemi a krátce před první světovou válkou chrám svatého Antonína. I v Malé Asii bylo vystavěno mnoho kostelů, ale většina z nich nepřečkala pronásledování po první světové válce. Genocida na Arménech, vystěhování Řeků podle dohody v Lausanne a nepokoje v letech 1955 a 1979 křesťanství v Turecku více než zdecimovalo.

Je na nás, abychom Turecku, které se snaží vstoupit od Evropy, dali jasně najevo, že Turecko za sultánů bylo mnohem dále v otázce náboženské svobody než nynější laicistický stát a člen Nato na počátku 21. století. Situace v Turecku je jistě o něco lepší než v jiných islámských zemích. Jsou zde kříže a zvony mohou zvonit. Ale je tu diskriminace, která musí skončit.

Dnešním politikům ovšem schází angažovanost tehdejších západních mocností během Krymské války. Od turecké vlády je nutno požadovat to, co zastává mezinárodní společnost pro lidská práva:

- Možnost stavět kostely, renovovat je a stavět domy pro farnosti, zastavit vyvlastňování křesťanských obcí na základě zákona z roku 1935. Vrácení vyvlastněného majetku a přiznání možnosti majetek nabývat.
- Právní uznání náboženských společností a znovuotevření zavřených seminářů, povolení výuky církevních jazyků, jako je aramejščina v klášteřích Tur Abdin.
- Umožnění služebního postupu nemuslimům na všech stupních správy a veřejného života.
- Veřejná diskuze o genocidě Arménů a asyrských křesťanů během první světové války a před založením moderního tureckého státu.
- Ratifikace Mezinárodní dohody o lidských a občanských právech.

*Kirche heute 7/2006
Kráceno*

Markéta Bavorská se narodila roku 1372 jako dcera Ruprechta II., který byl v roce 1400 zvolen německým králem. V roce 1393 se vdala za lotrinského knížete Karla II. V rozhodujících chvílích jejího života se stal jejím duchovním vůdcem Adolf z Essenu. Ten seznámil kněžnu s metodou modlitby růžence, kterou vypracoval jako novic Dominik Pruský, jeho pozdější přítel.

V prvních větách životopisu Markéty Bavorské, který napsal Adolf, čteme: „Slavná paní Markéta Bavorská, kněžna Lotrinská a dcera svatého vládce a krále římského Ruprechta, byla zcela nestálá a světská, dokud neuslyšela o růženci nejsvětější Panny. Od dětství byla vychovávána pro zlaté šaty a hlučné zábavy jako dcera velkého a důstojného krále a pozdější manželka lotrinského knížete, velkého a zámožného pána...“

Markétin život byl typickým životem světského člověka, který celým svým srdcem přilnul k věcem tohoto světa. Za pěkné pokládala to, co lahodilo smyslu, za velké to, co lidé obdivovali, za cenné to, co zajišťovalo na tomto světě dobré jméno. Její zbožnost byla natolik slabá, že kněžna nedokázala rozpoznat a nadchnout se tím, čeho si tak velice váží světcí a co otevírá nikoliv brány paláců, ale brány Božího království.

Ale když se kněžna začala modlit růžencem a rozjímat o tajemstvích Ježíšova života, její život se začal postupně měnit. „Od té doby, co se dověděla o růženci..., začala se cvičit v této modlitbě a v ctnostech s takovým zápallem a vytrvalostí, že den ze dne dělala větší pokroky především v těch ctnostech, jaké nacházela při modlitbě růžence v životě Pána Ježíše.“

V čem spočívala mimořádná moc této modlitby, kterou duchovní vůdce Markétě dpo-

Proměňující moc růžence

„Když jsem se vracel do farností, kde jsem kázal misie, pozoroval jsem, že jsou mezi nimi velké rozdíly. Farnosti, kde se lidé přestali modlit růžencem, se vrátily ke svým starým hříchům. Ale tam, kde se vytrvale a věrně modlili růžencem, našel jsem lidi žijící v Boží lásce a den za dnem postupující v ctnostech.“ Tato slova napsal sv. Ludvík Maria Grignon z Montfortu. V čem spočívá tajemná proměňující moc růžence? Jednu z odpovědí můžete najít v jednom z nejstarších svědectví, které hovoří o růženci, spojujícím ústní modlitbu s rozjímáním. Pochází z 15. století a vypráví o kněžně Markétě, první světské osobě, jejíž život se změnil výrazně vlivem modlitby svatého růžence.

ručil? Odpověď nacházíme v životopise této první světské osoby, která začala praktikovat tuto pobožnost. Každodenní růžencem, naplněný rozjímáním o Ježíšově životě, obracel její pozornost k učení Spasitele a jeho následování ve vlastním životě.

Činná láska

Růžencem, který vnášel do života bavorské kněžny zásady života Ježíše Krista, projevil se záhy v tom, jak Markéta toužila konat skutky lásky k bližním. Ve své velké horlivosti šla tak daleko, že se nevyhýbala ani pracím, které vyvolávají odpor. Měla neustále před očima Ježíše, když pracovala uprostřed ubožáků a nemocných, kteří potřebovali pomoc. Skláněla se nad jejich vředy a ranami, i když pohled na ně nemohly její služby snést. Sám ctihodný Adolf z Essenu se nestačil divit nad její pé-

Markéta Bavorská

čí, i když ji byl schopen sledovat jen zpovzdálí.

Panoval názor, že kněžna Markéta působí zázračná uzdravení. Markéta je však nepřipisovala sobě, ale Boží lásce. Těm, kteří jí přicházeli děkovat, říkala: „Nikoliv já, ale Ježíš a tvoje víra tě zachránily.“

Apoštolka svatého růžence

Markéta se s jinými dělila o své zkušenosti s proměnami, jaké působí modlitba růžence. Když k ní přicházeli různí lidé, a to knížata i preláti, učila je modlit se růžencem. Všichni, kteří tuto modlitbu vykonávali tak jak ona, začali měnit svůj život.

Odhalené tajemství

Díky růženci začala Markéta následovat Ježíše v jeho ctnostech a svůj život učinila součástí tajemství vykoupení. Naučila se dívat na svět z perspektivy Božího království a již za života se stala jeho účastnicí.

O růžencové cestě napsal Lev XIII.: „Zbožnou modlitbou růžence se tajemství Ježíšova života, smrti a zmrtvýchvstání mohou stát součástí našeho každodenního života. A když se tato ústřední tajemství víry stanou součástí naší každodennosti, pak už nás nic nemůže odtrhnout od Boha a odvést z cesty svatosti.“

V tom spočívá tajemství proměňující síly růžencové modlitby.

Róžaniec 2/1998

Narodil jsem se ještě před válkou 9. října 1931, a i když už jsem starší než 73 let, cítím se stále jako mladík. V mládí jsem snil o kněžství, bohužel ze zdravotních důvodů mě nepřipustili k vyššímu kněžskému svěcení, proto jsem se přihlásil do kláštera Neposkvrněné. V roce 1956 jsem vykonal noviciát. Měl jsem to štěstí, že jsem se seznámil se všemi spisy a spiritualitou svatého Maximiliána. A odtamtud na radu duchovního vůdce a v duchu slov Panny Marie fatimské jsem se přestěhoval z Krakova ke kamaldulským. Tam jsem našel příhodné místo k pokání. S radostí vzpomínám na dvě léta noviciátu, ale nakonec jsem si zvolil zcela netypický způsob života.

V kajícím rouchu

Ubytoval jsem se u poustevníka v Kalvárii Zebrzydowské a oblékl jsem kající roucho. Vpředu jsem umístil nápis: „Čiňte pokání!“ a na záda jsem dal slova Matky Boží v Lurdech: „Pokání, pokání, pokání!“ A tak s růžencem na krku a s Písmem svatým jsem prošel Polsko křížem krážem od Baltu až po velehorské štíty. Uskutečnil jsem tisíce setkání s Poláky. Měl jsem též co do činění s tehdejší policií: Někdy jsem byl během jednoho dne třikrát zadržen a předveden na strážnici. Mnohokrát jsem seděl ve vězení 48 hodin, strhávali ze mne kající roucho. To byly doby vrcholného boje státu proti Církvi, kdy ztěžovali všechnu její činnost. Byl jsem tehdy jako živý plakát, který se přemisťoval po Polsku.

Díky svému putování jsem se dostal i do míst, kam se nedostali kněží, např. do věznic i na velitelství milicí. Když se milicionáři shromáždili a zasypávali mě otázkami, každý mi naslouchal a myslel si, že má co dočinění s raritou.

Plodem tohoto putování je knížka *Listy z trasy pokání*. Tvoří ji dopisy, které jsem psal přátelům,

známým a především svému duchovnímu vůdci P. Viktorinovi Swajdovi z Kalvárie.

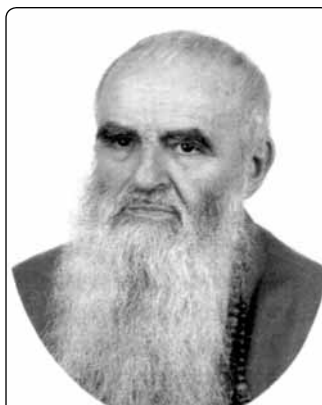
V roce 1970 jsem dostal povolení kázat duchovní obnovu v lubelské arcidiecézi jako mimořádný pomocník podávání svatého přijímání. Vyhlásil jsem desítky duchovních obnov a jsem vděčen všem farářům, kteří mě ochotně zvali. Ostatně rekolekce vyhlašuji dodnes.

Cesta do Svaté země

V roce 1980 jsem se ocitl v Římě a velice jsem toužil dostat se do Svaté země. Během čekání na potřebnou razítka v Římě – trvalo to rok – jsem bydlel u trapistů, nakonec jsem v říjnu 1981 vyrazil do Svaté země. Ještě předtím jsem prožil v Římě tragický atentát na Svatého otce. Já sám jsem byl tehdy těžce nemocen. Když

Za rychlý triumf Neposkvrněné

Mojí specialitou je výroba a rozdávání růženců. Když jsem jako kající putoval Polskem, ustavičně jsem se modlil růžencem. Byla to moje neporazitelná zbraň, vytrhla mě z mnoha tísňů, když se zdálo, že mě už nic nezachrání z rukou „strážců práva“.

Bratr Bogumił Marian Adamczyk

Svatý otec opouštěl nemocnici, mě tam sanitka přivázela. Hrozila mi smrt, ale nakonec všechno dobře dopadlo.

V Izraeli mě v Polském domě přijaly velice srdečně sestry alžbětinky. Myslel jsem si – chvíli tu pobudu, navštívím svatá místa a vrátím se domů. Ale v Polsku byl vyhlášen výjimeč-

ný stav. Rozhodl jsem se, že zde zůstanu. Pomáhal jsem sestrám s různými pracemi. Když se výjimečný stav protahoval, abych neztrácel čas, zapsal jsem se do kursu hebrejského jazyka. Studoval jsem 5 měsíců. Když moje vízum vypršelo, vrátil jsem se do Polska (abych je prodloužil, mohl jsem studovat, přednášet nebo přestoupit k judaismu – všechny možnosti padly).

Vrátil jsem se do Svaté země v jiném postavení, jako průvodce. Měl jsem volnou jízdenku, celkem 11x jsem byl v Izraeli. Plodem těchto cest je moje životní dílo *Pán Ježíš*, které potom vydali misionáři Svaté Rodiny z Klášterní Hory.

Když jsem byl v Izraeli naposled, vypukly boje mezi Palestinci a Židy. Došlo ke střelbě a spolu s celou skupinou Poláků jsem prožil mnoho napětí v atmosféře války. Od té doby jsem v Izraeli nebyl.

V jeskyni poustevníka

V poustevně v Kalvárii jsem bydlel do roku 1963, pak jsem se přemístil do Ojcowského národního parku. Místo jsem našel díky prostřednictví štedrých osob. Dodnes mám jeskyni, ve které mám chatrč poustevníka, a tam jsem přihlášen k trvalému pobytu. V zimě mám jinou poustevnu na pokraji vesnice Bílý Kostel.

Vstávám ve 3.30 hodin. Ještě přede mší svatou mám čas na rozjímání, na ranní modlitbu a na celý růženec. Po návratu z kostela a po snídani zbytek času pracuji. V malé dílně vyrábím růžencová zrnka.

Nápad vyrábět růžence

Vyrábět růžence mě naučil poustevník Stanislav v Kalvárii. Prováděl svou práci dobře

a vyráběl velmi pevné růžence. Když mi vláda vyčítala, že nepoužívám peněz, ale žebrám anebo kradu, vzal jsem ranec s náradím a řekl: „V každém polském domě je růženec na opravu. Opravuji je a za vykonanou práci dostávám najíst.“

Nápad rozdávat růžence vznikl během rekolekci na varšavské Choszczówce. Jedna paní prosila, abych jí ukázal někoho, kdo by vyrobil růženec s dvaceti desátkami, protože by chtěla takový růženec mít. Neznal jsem nikoho, ale řekl jsem jí, že mohu splnit její přání. Když se mě později ptala na cenu, protože nevěděla, že peníze nepoužívám, řekl jsem: „Dejte sloužit mši svatou na tento úmysl: Za rychlý triumf Neposkvrněného Srdce Panny Marie

Bratr Bogumił při zhotovování růžence

ve duši objednávacího, v rodině, ve farnosti, v Polsku a na celém světě.“ Když jsem poslal pět růženců, dostal jsem pět potvrzení o odsložených mších svatých. A tak to začalo.

Slib Matky Boží

Proč takový úmysl? Jsem pod dojmem velkých zjevení Panny Marie ve Fatimě. Svátý otec byl v její den zachráněn před smrtí. Matka Boží, když předpověděla pohromy, jaké čekají na lidstvo za neodčiněné hříchy, řekla: „Moje Neposkvrněné Srdce zvítězí!“ Obdrželi jsme tedy slib, že nezvítězí zlo ani satan, ale Neposkvrněné Srdce, a zde se jedná o to, vyprosit na Nejsvětější Trojici, aby pro zásluhu zmrtvýchvstalého Krista dovolila Neposkvrněné přijít co nejdříve se svým vítězstvím nad

satanem. Tento úmysl vlastně provází moji výrobu růženců, které jsou už rozesílány v tisících. Nedělám to pochopitelně sám. Mám, díky Bohu, pomocníky, zvláště poustevníky, kteří je s radostí vyrábějí, jen když jim dodám materiál... Svou práci pokládají za modlitbu. Dva poustevníci vyrobí za den 30 celých růženců. Je to jakési znamení Matky Boží. Růženec není velký ani těžký, i když má 224 zrnků. „Zdrávasy“ jsou poměrně malé, „Otčenáše“ třikrát větší. Mezi korálky není mezera, jednotlivé desátky jsou odděleny velkými zrny. Do toho jsou zapleteny medailky: Neposkvrněné Početí z Niepokalanova, škapulír a medailka „Ježíši, důvěřuji Ti!“ Zrnka jsou lakovaná.

Za ruku s Marií

Když se ráno modlím růženec, pověším si ho na krk a mám dojem, že mě Matka Boží zahrnuje svým duchem. I když se stává, že někdy je třeba bojovat, abych se růženec modlil správně. Doma se modlím na velkém růženci. Když jdu do kostela, mám na krku celý růženec a v kapse desátek a na něm se modlím. Když cestuji, беру si růženec na prst. Cítím to, jako by mě Maria vedla za ruku.

Když růženec vyrábím, modlím se: „Nejsvětější Matko, je-li to tvoje vůle, abych ještě propagoval růženec, přidej mi sil

Bratr Bogumił Marian Adamczyk vyrábí růžencová zrnka

Přicházím do Medjugorje, abych se tu modlil

V září 2005 navštívil na své druhé poutní cestě Medjugorje Mons. Stanislaw Lukumwena Lumbala OFM, biskup diecéze Kole v Republice Kongo. Mons. Lukumwena je první františkánský provinciál v Kongu a první Afričan, který byl v Kongu vysvěcen na biskupa. Přišel do Medjugorje, aby zde věnoval čas modlitbě a duchovní obnově. Mnoho hodin stráví ve zpovědnici.

Přišel jsem do Medjugorje, abych zde hledal vnitřní mír. Biskup v Africe je budovatel, někdo, kdo staví cesty, opravuje mosty a buduje školy. Biskup dělá všechno, a přijdou chvíle, ve kterých potřebuje duchovní dovolenou. Proto jsem přišel sem, abych se sem na několik dnů stáhl a modlil se společně s poutníky. Co se mi zde velice líbí, je, že zde mohu zpovídat. Včera jsem seděl ve zpovědnici čtyři hodiny. V naší diecézi nemám často příležitost zpovídat. Je to velkolepé vidět, jak lidé přicházejí ke zpovědi.

V poslední době se Církev zaměřuje hlavně na svátosti Eucharistie a smíření. Zde nacházíme obě tyto svátosti. Zpočátku se mnoho mluvilo o zjeveních, nyní se stále více mluví o duchovním životě. Bylo zde oznámeno poselství o míru a obrácení a toto poselství je třeba nyní využít, je třeba ho žít. Lidé mají rádi senzacce. Když se mluvilo o poselstvích a zjeveních, lidé sem spěchali.

Dnes se o tom mluví méně a jde se více do hloubky. Člověk potřebuje pevnou duchovní oporu. Vnitřní život člověka se musí opírat o solidní hodnoty evangelia. Proto říkám, že je třeba prohlubovat poselství, a to znamená, že modlitba, zpověď a Eucharistie jsou základy pro prohloubení duchovního života.

O Medjugorje mluvím zcela soukromě, protože jsem biskup jiné diecéze a nechtěl bych mluvit o tom, co nespadá do mé kompetence. Přicházím z důvodů své soukromé zbožnosti. Neříkám, že je třeba se stále domáhat uznání. Uznání jednou jistě přijde. Biskupové sem přicházejí, aby se modlili. Je zde něco, co nás přitahuje. Medjugorje krok za krokem najde své uznání. Každý ať zde prožívá svou osobní zbožnost. V mé diecézi se pracuje na otevření rozhlasové stanice. To nám dá nové možnosti, abychom uvedli Medjugorje ve známost.

Medjugorje aktuel 12/2005

a dnů.“ A Bohu díky, cítím sílu, i když jsem silně spjat s Apoštolem dobré smrti. Slova: „...pros

za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší. Amen“ opakujeme v růženci 203 krát. Proto všichni, kdo se modlí růženec, jsou členy apoštolátu dobré smrti a modlí se o dobrou smrt.

Růženec, který posílám těm, kdo o něho žádají, není úplata za zadání mešní intence, je to jen dárek od Matky Boží. Mám na stole nádhernou sošku Panny Marie, která mě mnohokrát zachránila od smrti. V poslední etapě výroby růžence kladu jí každý růženec k nohám a říkám: „Pro tebe, Matičko!“ a pak už to není můj růženec.

*Vyprávění zapsala
Hana Krapová
Z Róžaniec 3/2005
přeložil -lš- (kráceno)*

Poutní chrám Divino Amore v Římě

Dějiny poutního místa

První zázrak

Na jaře roku 1740 zbloudil jeden poutník, který mířil do chrámu svatého Petra, v nehostinné krajině u Castel di Leva asi 12 km jižně od Říma. Když spatřil několik usedlostí a zámek postavený na vrcholu pahorku, vypravil se tam v naději, že tam získá informace, aby našel správnou cestu.

Tam ho však přepadla smečka divokých psů, kteří ho obklopili. Poutník pozvedl zrak, pohleděl na věž zámku a spatřil tam obraz Panny Marie s Děťátkem, nad kterými se vznáší holubice Ducha Svatého. Vzáyval proto Matku Boží, aby ho zachránila z tohoto nebezpečí. Šelmy, které na něho doléhaly, se náhle ztišily a rozutekly.

Pastýři, kteří byli v té oblasti, přivolání jeho křikem, přišli k němu a ukázali mu další cestu do Říma. Jméno poutníka zůstalo neznámé, ale zvěst o případu se ve městě velice rychle rozšířila a obraz na zámku se stal brzy cílem poutníků.

Svatyně

5. září 1740 byl obraz sňat z věže a přenesen do blízké obce Falconara, kde je kostelík Panny Marie. 19. dubna 1745 o velikonočním pondělí byl obraz přenesen do blízkosti věže, jejíž pozůstatky jsou dodnes k vidění nedaleko místa, kde byl postaven nový kostel, dílo Filipa Raguziniho. Obraz byl intronizován na hlavním oltáři, kde se dodnes nachází. Účast věřících z Říma i z okolních sídel byla tak veliká, že papež Benedikt XIV. se rozhodl udělit všem účastníkům plnomocné odpustky nejen v samotný den přenesení obrazu, ale i po celý oktav.

Vznikl však problém s ochranou a službou u nového kostela, protože byl na opuštěném místě,

kde se může snadno stát kořistí banditů a lupičů. Desítky řeholních společností odmítly ujmout se takového úkolu. Nová svatyně byla nejdříve svěřena jednomu poustevníkovi, pak v roce 1805 několika kněžím, kteří zde pobývali v období svatodušních svátků, když bylo nejvíce poutníků. V roce 1840 o stém výročí prvního zázraku byl kostel a oltář obnoven, výzdoba opravena a přistavěny další dva oltáře a četné zpodobnění. Z Říma byly přineseny prapory, damašky a jiné posvátné předměty. Také via Ardeatina, která vede ke svatyni a která byla ve špatném stavu, byla opravena. Výroční oslavy, kterých se účastnil také portugalský král Michal, začaly 7. června 1840 o svatodušní neděli a trvaly sedm dní.

Po těchto oslavách stoletého výročí nastalo období úpad-

ku. Kolem svatyně především o svatodušních svátcích vyrostla spousta stánků, které prodávaly všechno možné a mísila se tu

Chrám Divino Amore v Římě

zbožnost s jarmarečným ruchem, který z pouti udělal tzv. „výlet za město“. Tak svatyně upadala, až na začátku 20. století upadla do zapomenutí. Když v roce 1930 připadla do římského vikariátu, stala se svatyně farním kostelem a prvním farářem byl mladý kněz

Milostný obraz Panny Marie od Boží lásky

Umberto Terenzi, který nedaleko odtud přežil těžkou dopravní nehodu. (V současné době probíhá proces jeho svatořečení.)

4. června 1944: slib za záchranu města

Události druhé světové války se dotkly i svatyně Matky Boží od Boží lásky. Poté, co oblast svatyně byla cílem bombardování 8. září 1943, byl obraz přenesen do Říma a 24. ledna 1944 se mu zde dostalo slavnostního přijetí. Byl umístěn nejdříve v malém kostelíku Madony od Boží lásky nedaleko Fontanella Borghese, ale v květnu pro velký počet věřících byl přemístěn do chrámu San Lorenzo in Lucina.

Papež Pius XII. tváří v tvář hrozbě, jaká nastala při bojích o Řím mezi nacisty a spojenci, vyzval slavnostně Římány, aby se v době svatodušního oktávu modlili za záchranu města k Panně Marii od Boží lásky nověnu, která začala 28. května 1944. Do chrámu proudily obrovské zástupy. Jak uvádí list *Civiltà Cattolica*, denně přistoupilo na 15 000 věřících ke svatému přijímání. Proto byl obraz opět přemístěn do chrámu sv. Ignáce na Campo Marzio. 4. června, v den, kdy končil oktav, byl osud Říma rozhodnut.

V 18 hodin byl v chrámu svatého Ignáce přečten text slibu, který Římané skládají Madoně od Boží lásky za to, že město bylo zachráněno od válečné zhouby. Věřící slibují, že napraví své vlastní mravní chování, že vybudují novou svatyni a vykonají dílo lásky v Castel di Leva. Slib byl přečten ve velkém spěchu, protože od 19 hodin platil zákaz vycházení. Jelikož papež nemohl opustit Vatikán, zastupoval ho představitel římských farářů Don Gremigni. Tentýž den večer Němci opustili Řím a spojenecká armáda triumfálně vstoupila do Věčného města. 1. června se papež Pius XII. dostavil do chrámu svatého Ignáce, aby zde slavil děkovnou mši svatou, a Madona od Boží

Lásky dostala titul Zachránkyne Města. V homilii papež mimo jiné řekl:

„Jsme zde dnes nejen proto, abychom prosili o její nebeskou přízeň, ale především abychom jí poděkovali za to, co se stalo proti všem lidským očekáváním a v zájmu všech obyvatel Věčného Města. Naše neposkvrněná Matka ještě jednou zachránila Řím z největších nebezpečí, která mu hrozila. Vnukla tomu, kdo měl v rukou jeho osudy, zvláště ní smysl pro úctu a umírněnost, a tak se změnil průběh události a místo hrozícího boje jsme byli svědky bezpečné záchran, která nás musí naplnit něžnou vděčností k Bohu a jeho nejčistší Matce.“

Splnění slibu

Po skončení války z podnětu správce svatyně Dona Umberta Terenziho svatyně v Castel di Leva prožila své znovuzrození: Vyrosl zde seminář oblatů Boží Lásky, kteří jsou nyní strážci svatyně, kongregace dcer Madony od Boží Lásky, které zde dodnes prokazují charitativní služby a pečují o postižené děti.

Don Terenzi usiloval o vybudování nové svatyně, aby tak byl splněn slib, ale byrokratické a logistické obtíže to znemožnily. Bylo třeba vyčkat až na 8. leden 1996, kdy kardinál Camillo Ruini položil základní kámen nové svatyně, která byla posvěcena v Jubilejním roce 2000. Svatyně pojme 1500 věřících. Byla postavena na úpatí pahorku mimo staré hradby tak, aby nenarušovala vzhled krajiny a její ráz, jak se zachoval z 18. století.

Svatyně Boží Lásky je oblíbeným cílem římských poutníků. Každou sobotu od soboty před Nedělí Božího milosrdenství až do poslední soboty v říjnu se zde koná noční pěší pouť, která vychází z náměstí Piazza di Porta Capena blízko Circo Massimo. Poutníci urazí 14 km a přijdou ráno na místo, kde se koná mše svatá pro poutníky.

(Podle internetových stránek)

Bosky k Divino Amore

Rozhovor s P. Edmundem Michalským MSF, dlouholetým průvodcem poutníků do svatyně Divino Amore.

Proč lidé chodí na poutě? Jaký je smysl putování v dešti nebo úpalu? Anebo v noci? Pán Bůh je přece všude tentýž, podobně i Panna Maria, stejně tak v malém farním kostele jako v poutní svatyni na konci světa...

Hlavním důvodem je asi to, že lidé chtějí k modlitbě cestou připojit i své obtíže a námahu. Pouť je oběť a koná se v duchu kajicnosti. Člověk se na pouti nejen přibližuje k Bohu, ale také poznává sám sebe, když musí např. snášet sluneční úpal, když se dělí s druhými o poslední trochu vody, protože tak mu velí jeho srdce. Když s druhým sdílí obtíže putování, poznává sám sebe. Uvědomujeme si, že opravdová láska k bližnímu znamená být s bližním. Další záležitostí je modlitba. Když se člověk modlí sám, je to jistě velký zážitek. Ale když se setkává s bratry a společně se modlí na společný úmysl, nabývá tato modlitba většího rozměru. Myslím, že společné setkání s Bohem a setkání lidí mezi sebou sehrává v našich dobách zvláštní roli. Proto jsou pěší i autobusové poutě nejen příležitostí navštívit originální obraz v poutní svatyni, ale především možností budovat a prožívat společenství a otevřít se jeden druhému.

Jaké je specifikum svatyně Divino Amore? Právě jste se odtamtud vrátil a vyprávěl, že jste celou noc zpovídal...

Divino Amore je svatyně Matky Boží krásného milování, vzdálená z Říma 14 km. Poutníci sem putují vždy v noci každou sobotu od dubna do listopadu. Vycházíme z Říma o půlnoci a přicházíme na místo v 5 hodin ráno. Je to jednoetapová pouť s půlhodinovým odpočinkem uprostřed. Kolem třetí hodiny ráno se dostává ke krizi a člověk zjišťuje, že jde a přítom spí...

„Sejmi obuv z nohou,“ čteme v Písmu svatém. Při této pouti po-

tkáváme poutníky, kteří jdou bez bot... Nestavějí tak na odív svou zbožnost?

Když jsem poprvé spatřil lidi, jak jdou po via Appia Antica bosí, po cestě, která je místy kamenitá a plná štěrku, velice to na mě zapůsobilo. Díval jsem se na poutníky jako na světce v tom smyslu, že chtějí Bohu obětovat všechno. Je to prostě dodatečná oběť, kterou lidé přinášejí na podporu svých proseb. Jít bosky k Divino Amore znamená zdůraznit svou oběť přinášenou Bohu. Zvláště proto, že v Itálii nemají pěší poutě takovou tradici jako třeba v Polsku. Na mne to působí silným dojmem. Vzpomínám si, že jednou byla cesta úplně bílá od spadlých krup, a lidé přesto pokračovali v cestě s bosýma nohama. Ptal jsem se jednoho poutníka, jak se přítom cítí. Řekl, že ho chodidla strašně páli... Jistě se nejedná o vystavování zbožnosti na odív, protože jdeme v noci potmě a není přítom vidět, kdo má boty a kdo ne.

Když pak máte při ranní mši svaté homilii, o čem k poutníkům promlouváte?

Především se snažím mluvit stručně a věcně a prosím všechny, aby nespali... Často vzpomínám na to, co se přihodilo cestou. Jednou v noci velice přšelo. Nějaký mladý člověk jel autem a uvázl v kaluži. Vyšel nám naproti a ptal se, kam jdeme. Když jsme mu to řekli, uzamkl auto a přidal se k nám. Jindy se lidé, kteří v noci něco oslavovali, dívali na nás z oken, jak kráčíme se svícemi a zpíváme. Říkám poutníkům, že je to vlastně svědectví, a děkuji jim za ně. Dnešní svět potřebuje svědectví, že Bůh existuje.

Lidé se prý během putování také zpovídají. Je to jiné než tradiční zpověď v kostele?

Ano. Mnoho lidí se zpovídá právě jen v průběhu pouti. Kráčeji a otevírají svá srdce... I když vadí reproduktor a projíždějící auta, oni otevírají svá srdce, prosí o radu a odpuštění. Někdy čekají v putující „frontě“ dvě i tři hodiny, aby potom mohli přistoupit k svatému přijímání s čistým srdcem.

Kdy jste šel na pěší pout' poprvé?

Bylo to v roce 1978 z Varšavy na Jasnou Horu. Pozval mě na ni jeden klerik. Chtěl jsem poznat, jaké to je, a tak se mi to zalíbilo, že jsem čekal na další příležitost. Byla to pro mě velká duchovní obnova za pochodu. Později jsem putoval již jako kněz a vedoucí skupiny. Nebyl jsem tak vytrénovaný jako dříve a navíc mě silně bolela páteř. Pamatuji, že jsem se bál sednout si, protože bych se už nepostavil.

Máte z těchto poutí v Polsku zvláštní zážitky?

Je jich velice mnoho. Vzpomínám na dva mladé lidi, kteří se během jedné pouti poznali a zamilovali se do sebe. Při další pouti chtěli uzavřít sňatek. Prosili mě, abych jim jako vedoucí pouti požehnal na jejich společnou životní cestu. Byli přítom jako poutníci, unavení. Jejich rodiny mě potom obvinily, že jsem jim pokazil domácí slavnost. Svatba na pouti byla velký zážitek, protože všichni poutníci se radují z lásky těch dvou.

I když je to již řadu let, co jsem odešel do Říma, stále vzpomínám na polské poutě, jako by to bylo včera. Vidím v duchu poutníky, jejich bolavé nohy i slzy z nesmírné únavy. Jednou se na takovou několikadenní polskou pouť jistě zase vypravím. Zatím zvu všechny do Říma na noční putování k Matce krásného milování.

S.P. Michalským rozmlouvala Alexandra Zapotoczna.

Gość Niedzielny 13. 1. 2002

Následující události ze života Dona Boska zapsala Maria Fassati, která je sama slyšela z jeho vyprávění.

Jednoho dne se někdo ptal na Dona Boska kvůli jistému mladíkovi jménem Karel, který chodíval často do oratoře a nyní byl těžce nemocný. Don Bosko byl právě mimo Turín a do města se vrátil až za dva dny. Další den se vypravil k nemocnému. Když přišel na místo, našel na dveřích černý šátek, na kterém bylo upevněno jméno „Karel“. Chlapec, kterého přišel navštívit, byl již mrtvý.

Don Bosko přesto vystoupil po schodech nahoru, aby se viděl alespoň s jeho rodiči. Se slzami v očích mu vyprávěli, že jejich syn dnes ráno zemřel. Když se Don Bosko nakonec zeptal, zda by ještě mohl vidět zesnulého, doprovodil ho jeden příbuzný do světnice, kde zesnulý ležel. *Když jsem vstoupil, vypráví Don Bosko, napadla mě myšlenka, že Karel vůbec není mrtvý. Přiblížil jsem se k jeho lůžku a zavolal jsem ho jménem: „Karel!“ Vtom otevřel oči a s překvapením a úsměvem mě pozdravil: „Ó, Done Bosko!“ řekl hlasitě, „vzbudil jste mě ze strašného snu.“*

V tom okamžiku osoby, které byly přítomné, s hlasitým křikem vyběhly ven a povalily svíce, které tu stály. Don Bosko stáhl z chlapce plachtu, do které byl zavinitý, a chlapec mu mezitím vyprávěl: *Zdalo se mi, že mě hodili do dlouhé, tmavé jeskyně, která byla tak úzká, že jsem tam sotva mohl dýchat. Na konci jsem viděl širokou světlou místnost, kde bylo souzeno mnoho duší. Strach a hrůza se ve mně stále stupňovaly, protože jsem viděl mnoho zatracených. Náhle přišla řada na mne a já sem měl být souzen. Byl jsem na smrt zděšený, protože svoji poslední svatou zpověď jsem nevykonal dobře. Mnoho zlých duchů se chystalo, že mě hodí do obrovské pece. Ale mezi ně a mne se postavila vznešená paní a řekla: „Dejte mu pokoj, není ještě*

Nenahraditelný výchovný prostředek

Giovanni Cagliero, první salesiánský misijní biskup a kardinál, vzpomínal na svého duchovního otce Dona Boska jako na charismatického vychovatele: „Jak často nám připomínal, že úspěšná výchova mládeže žije z pravidelné svaté zpovědi a svatého přijímání.“ Chlapci se mu rádi se vším svěřovali a před jeho zpovědníci se tvořily dlouhé řady. „To bude za deset soldů!“ řekl před rozhrěšením jednomu muži, který už dlouho nebyl u svaté zpovědi. „Jak to, já jsem si myslel, že rozřešení je zadarmo!“ řekl muž udiveně. „Tak vy jste to věděl?“ divil se Don Bosko s úsměvem na tváři. „Vy jste věděl, že je to zdarma, a čekal jste přesto deset roků?“

odsouzen!“ V tom okamžiku jste mě probudil.

To už se rodiče dověděli, že jejich syn žije, a přišli za ním nahoru. Karel je srdečně pozdravil, ale nedával jim žádné naděje na své uzdravení. Objal oba rodiče a požádal, aby ho nechali s Donem Boskem o samotě.

Svému duchovnímu otci pak vyprávěl, že spáchal jeden hřích, o kterém si myslel, že je smrtelný. Ve své tísní prosil, aby mu zavolali Dona Boska, u kterého se chtěl vyzpovídat. Ale protože ho

nezastihli, zavolali jiného kněze, kterého neznal, a Karel nenašel odvahu, aby se mu ze svého hříchu vyznal. Nyní to udělal s velkou lítostí a Don Bosko mu udělil rozhrěšení. Karel pak zavřel oči a pokojně zemřel.

Pramen: Teresio Bosco: Storia di un prete s. 184.

Jak vzácná musela být zpověď, kvůli které Bůh ve své dobrotě vzkřísil mrtvého! Turínský světec si to tak velice uvědomoval, že i uprostřed četných po-

vinností a naléhavé práce trávil ve zpovědnici dvě až tři hodiny denně, během duchovních cvičení bez přestávky deset až dvánáct hodin. Nikdy nikomu neřekl: „Někdy jindy!“ „Přijď zítra!“ Při výjimečných příležitostech byl ochoten této službě duším věnovat celý den, a když to muselo být, i celou noc.

Tak tomu bylo i tehdy, když na vigílii jednoho svátku Don Bosko zpovídal a byl již večer. Blížila se půlnoc a na zpověď čekalo ještě mnoho chlapců. Už i minulou noc probděl na modlitbách. Spánek ho zmáhal stále více, až mu hlava klesla na rameno jednoho chlapce, který se právě zpovídal. Kajícník byl nejdříve překvapený, ale pak byl hrdý na to, že může být svému duchovnímu otce oporou. Úzkostlivě dbal na to, aby neudělal ani nejmenší pohyb, a nakonec i on tvrdě usnul. Pro ostatní chlapce, kteří čekali venku, bylo čekání dlouhé a nakonec i oni jeden po druhém usnuli.

Ve dvě hodiny ráno se Don Bosko probudil ze spánku. Celý udivený a trochu zahanbený se díval kolem sebe. Malý kajícník před ním spal s hlavou opřenou o zpovědnici. Don Bosko se tiše postavil, aby se podíval po ostatních. Všichni tu stále čekali, ale i oni spali. Co dělat? Don Bosko se vrátil do sakristie, vzbudil malého kajícníka a poslal ho do lůžka. Potom šel od jednoho chlapce k druhému, každým jemu ně zatrásl a všechny poslal spát. V tomto případě musela zpověď počkat až na ráno.

Pramen: Luigi Chiavarino, Don Bosco che ride, s. 118.

LAOS: PRVNÍ KNĚŽSKÉ SVĚCENÍ PO 30 LETECH

Poprvé po 30 letech byl v Laosu vysvěcen kněz, dvaatřicetiletý Somphone Vilavongsy z řádu oblátů. Svěcení se zúčastilo přes tisíc lidí. Obláti působí v Laosu už řadu let: mezi rokem 1935 a 1975 jich zde pracovalo více než sto, většinou Francouzů a Italů. Novosvěcenec se narodil v Laosu v roce 1973, na studia byl vyslán do australského Melbourne, kde také složil věčné sliby.

Res Claritatis

Svátost smíření

Snad každý z nás už prožil ten neobyčejný stav, kdy po dobře vykonané svaté zpovědi v nadšení, povznesen a s lehkostí v srdci opouští Boží dům. Okamžik, ve kterém člověk očistěný od hříchů obnovuje svůj vztah k Bohu, je jednou z nejšťastnějších chvil v životě křesťana. Radost je tím větší, čím déle trvalo odloučení od Otce, tedy čím více nám ve svátosti smíření odpustil. Nejšťastnější jsou v takových chvílích největší hříšníci.

Zamysleme se na chvíli, co může přimět člověka, aby opustil cestu hříchu a vykročil na novou cestu Boží lásky? Vždyť ta první cesta byla mnohem snazší. Nevyžadovala žádné odříkání (možná že naopak umožňovala „užívat života“), ani mravní odvalu ani vytrvalost – to jsou všechno vlastnosti spíše opravdových křesťanů.

Lidé, jejichž víra není hluboká a upřímná, často se přiznávají k pocitům vnitřní prázdnoty. Ten stav se projevuje jako pocit chybějícího smyslu života, apatie, deprese. Svět má ve své nabídce mnoho různých léků na takovou nemoc duše, ale jsou to jen dočasné prostředky, v nejlepším případě ji chvilkově utiší (v nehorším uvedou do závislosti), ale nikdy ji nevyлéčí. Žádná psychologie, farmakologie, parapsychologie a jiné -logie nemohou dát to, co dává svátost smíření, fyzická přítomnost Ježíše Krista spolu s jeho láskou. Když jsme s ním, máme všechno...

Protože člověk je také duchovní bytostí, touží po Bohu. Tuto touhu má vepsanou v srdci. Hledá tedy, třeba podvědomě, Pravdu, kterou je Kristova láska. Ani když ji najde, nezískává ji natrvalo. Vyžaduje od něho, aby ji ustavičně střežil a rozvíjel, jinak ji může opět ztratit.

Obyčejně i v životě největšího hříšníka přijde chvíle, že mu hlavou proběhne myšlenka: „Neměl by ses smířit s Bohem?“ Tento sotva postřehnutelný impuls se může rozbít o špatné návyky, ale postupně najde sílu, aby je prorazil. Pak nastupuje rozhodnutí přistoupit ke zpovědi. Odkud přichází tento impuls? Je to

plod našeho podvědomí? Jistě, můžeme to tak chápat, ale je třeba uznat, že toto podvědomí bylo inspirováno Duchem Svatým. To jeho obdivuhodné působení nás přibližuje k Bohu.

Současný svět jako odpověď na potřebu transcendentní dimenze života nabízí celou řadu prvků, které jsou přeplněny ezoterickými obsahy. Množí se počty sekt, stávají se populární východní mystické a asketické praktiky, meditace, jóga, rozvíjí se léčitelství a věštecké praxe.

Žízeň v této oblasti uspokojuje také fantastická literatura, filmy a počítače. Jenže opravdové zázraky nejsou výmyslem spisovatelů a tvůrců počítačových her. Zázraky se opravdu dějí, ale málo si jich všimáme.

Pravdivým Divotvůrcem je Duch Svatý. On dokáže neuvěřitelným způsobem změnit skutečnost, takže vznikají okolnosti, které jsou příznivé k tomu, aby se člověk zamyslel sám nad sebou, odkud přichází a kam směřuje, a vyvodil z toho vyplývající odpovědi na vnitřní touhu po Bohu. Lidé by sami ze sebe nedokázali navázat vztah s Bohem. To Otec skrze působení Ducha Svatého ve své úchvatné lásce první vztahuje k člověku ruku a zapomíná na zlo, které mu člověk prokázal.

Když se člověk v odpovědi na toto pozvání rozhodne změ-

nit směr životní dráhy a vstoupit na cestu směřující k nebi, musí překročit hraniční přechod, na kterém se důkladně prověřujeme a očisťujeme. Tímto přechodem je zpovědnice.

Zpovědnice jako hraniční přechod? Ano, to není jen metafora. Jen si připomeňme, jak se nám jeví svět poté, co se zbavíme břemene hříchů. Vidíme stejná místa, stejné tváře, ale všechno jakoby změněné. Vstupujeme do panství čistoty, s novým pasem na důstojný život. Jistě, svět sám se vlastně nezměnil, ale Duch Svatý působí, že se díváme na skutečnost novými očima, pohledem pravdy.

Křesťanství je řetězem pádů a vzestupů, odchodů a návratů, ztrát i jistot. Je třeba však zdůraznit, že ty první vycházejí od člověka, ty druhé od Boha. Pro nás je přirozené, že pocítujeme slabost. I světci zakoušeli různé vnitřní těžkosti, takže my nemůžeme počítat s ustavičným duchovním „blahobytem“. Např. sestra Faustyna přiznává, že kromě četných zjevení měla i mnoho pochybností. Musíme však věřit, že jestliže upřímně hledáme Pravdu, vždy se nakonec dostaví chvíle milosti. Pán k nám jako první natahuje ruku, to je důkaz jeho nevyslovné lásky, která nepřemýšlí o zlém. Kéž nám toto vědomí dodává síly v boji o svátost. Směřujeme stále na hlubinu, i když nás chvilková bouře vrhla na mračnou mělčinu.

Gość Niedzielny 13/1/2002

Církev proti eutanazii

Od 7. do 10. září proběhla v Torontu konference obhájců eutanazie. Účastníci vyjádřili své obavy z „náboženské pravice“, zejména z katolické církve. Právník Robert Raben, významný činitel Demokratické strany USA, informoval o výzkumu, provedeném v Kalifornii, kde jedinou skupinou významně odporující eutanazii jsou „katolíci, kteří pravidelně chodí na mši“.

John Eisenberg, autor knihy o případu Terri Schiavo, řekl, že je důležité, aby se hnutí za eutanazii zaměřilo na křesťanské osobnosti, jež eutanazii podporují, a získávalo od nich argumenty pro debatu. Jako příklad uvedl dominikána P. Kevina O'Rourke, odborníka na lékařskou etiku, který dodal zastáncům eutanazie argumenty z katolické etiky, jež oslabily katolickou opozici proti usmrcení Terri Schiavo.

P. O'Rourke už léta hájí zabíjení pacientů odnětím potravy a prosazuje, aby tato praxe

byla u pacientů v bezvědomí zavedena i v katolických nemocnicích.

Také ředitelka britské organizace Dignity in Dying Debra Annetsová kritizovala katolickou opozici vůči eutanazii. Anglické biskupy odporující legalizaci eutanazie označila za „Taliban“.

Alex Schadenberg, ředitel Koalice za prevenci eutanazie, komentoval konferenci pro agenturu LifeSite News a řekl: „I když reakce některých katolických prominentů na kauzu Schiavo byla slabá, je katolická opozice proti eutanazii nejmočnější a nejobávanější silou v této debatě. Její pozice je nejpromyšlenější a nejkoherentnější.“

„Církev nesmí upadnout do pokušení zmírňovat své poselství, aby bylo pro obhájece eutanazie stravitelnější; Církev působí neefektivněji, když mluví pravdu,“ řekl Schadenberg.

LifeSite News - Res Claritatis

Altheina poslední svatá zpověď

Od roku 1986 do roku 1988 jsem byl kaplanem v Port Arthur v kostele sv. Jakuba ve Spojených státech amerických v Texasu. V tomto období jsem jeden rok působil ve velké nemocnici St. Maria. Míval jsem zde noční služby od devíti večer do šesti hodin ráno. Nedělalo mi to těžkosti, protože jsem byl mladý. Každý večer jsem dostal seznam pacientů, které jsem měl navštívit. Na jednu pacientku, Altheu Turnerovou, nikdy nezapomenu. Ležela v komatu už dříve, než jsem na tyto služby nastoupil. Navštěvoval jsem ji celý měsíc každý den, i když nikdy neprojevila žádnou reakci. V semináři nás totiž učili, že pacienti, kteří jsou v komatu, vnímají určité věci, které se kolem nich dějí, a slyší, co se hovoří. Každý den jsem si sedl k její posteli, říkal jsem jí, jak se jmenuji, odkud přicházím, krátce jsem jí povyprávěl o událostech, které se staly během dne, a také o počasí. Dřív než jsem jí dal požehnaní, pomodlil jsem se obyčejně Otče náš, Zdrávas Maria a Sláva Otci.

Jednou večer po mimořádně namáhavém dni ve farnosti mi dali dlouhý seznam pacientů. V únavě jsem si pomyslel: – Dnes v noci vynechám Altheu, ona stejně neví, že jsem zde. Když jsem spěchal od jednoho pacienta k druhému, v podvědomí jsem vždy pomyslel na Altheu. O třetí hodině ráno, když už jsem chtěl odejít na faru, přišlo mi na mysl: *Měl bys navštívit Altheu. Kdyby dnes v noci nečekaně zemřela, bude tě pronásledovat myšlenka, žeš ji právě dnes nenavštívil.* Šel jsme tedy za ní, ale jen tak z povinnosti. Nikdy na to nezapomenu. Měsíc svítal přímo do pokoje a já jsem začal jako obyčejně: zprávy, počasí, modlitby. Když jsem již končil, jako by mi vnitřní hlas řekl. *Ona nebyla u sv. zpovědi! Odpusť jí hříchy!* V myšlenkách jsem odpovéděl: *To je pravda. Co jsem si*

to jen usmyslel, když jsem jí vyprávěl všechny zprávy ze světa, a přitom jsem jí zapomněl přinést radostnou zvěst o Božím odpuštění! V tichu jsem chvíli počkal, pomodlil jsem se vyznání lítosti, a když jsem vyslovoval slova rozhřešení, vztáhl jsme nad ní ruce. Vtom se Altea náhle probírala, posadila se na lůžku, rozhlédla se po pokoji ke kříži, který visel na protilehlé stěně. Roztáhla ruce jako na uvítanou a zvolala nahlas jediné slovo: *Ježíši!* Na její tváři se rozzářil krásný úsměv a ona klesla do podušek a zemřela.

Byl jsem úplně bez sebe, ale strach jsem neměl. Bylo mi jasné, že Bůh nedovolil Althei zemřít dříve, než se osvobodí od pout, která ji držela na této zemi. Poprvé jsem skutečně pochopil, jak velkou moc má kněz, který jako zástupce Boha na zemi může s ním smiřovat lidi. Několik minut jsem u ní seděl a rozjímal nad tímto tajemstvím hříchu a milosti.

Za několik dní při pohřbu se mi představila Altheina sestra a řekla mi: *Jako děti nás učili, abychom se modlili za dobrou smrt, abychom mohli zemřít v Boží milosti, která je velikým darem. Personál v nemocnici mi řekl, že jste byl u Althei, když zemřela. Chci vám jen říct, že jsem vám za to velice vděčná.*

Z *Vítězstvo srdca* 49/2006

Nyní máte Ducha Svatého

Homilie u příležitosti svátosti biřmování

Ježíš nás učí, že Duch Svatý je dar, který nám posílá z nebe. Je opravdu důležité, abychom měli u sebe Ducha Svatého. Slyšeli jsme: *Duch, kterého vám Ježíš dá, ten vás přivede k vnitřní pravdě.* Co to znamená? Duch Svatý poráží zlo.

Duch Svatý sestupuje na nás a vstupuje do nás. Vede nás. Připomíná nám všechno, co nás Ježíš učil. Uvádí nás přímo na cestu, a to v situacích, které si snad nyní ani neumíme představit. Vede nás. Duch Svatý nás vede a působí, že máme dva velice důležité postoje. Když máme v životě tyto postoje, to jsou dvě ctnosti, máme dokonalou blaženost Ducha Svatého, útěchu Ducha Svatého. První z těchto ctností je mírnost, která nám říká: „Nehádejte se, bratři a sestry, buďte moje děti, moje dobré milované děti.“ Pán nám řekl, že Duch Svatý nás učí, jak máme spolu jako bratři a sestry vycházet, vzájemně se milovat, být jedno. Druhá ctnost vypadá, jako by k té první byla v protikladu, ale není: je to síla. Síla je svědectví o Ježíši Kristu: nebojte se být křesťané. To nám dává náš Duch Svatý.

Evangelium ho nazývá vnitřním Utěšitelem, protože nám dává útěchu. Dává nám také pokoj. Evangelium ho nazývá také Ochráncem, Pomocníkem. Ža-

lobcem je míněn ďábel. Ďábel na nás žaluje. Žaluje na nás, protože chce, abychom byli smutní, abychom měli zatrpklé srdce, byli utištěni. Duch Svatý nám dává v mírnosti srdce srdce plné blaha. Sílou nám dává silné srdce, podle Ježíšova učení, které je plné radosti.

Moji milí biřmovanci, kteří jste přijali Ducha Svatého, modlete se za toto vaše malé společenství, které se zde v tomto kostele vytvořilo jako u prvních apoštolů. Nezapomínejte na to, že tato útěcha Ducha Svatého nám umožňuje, abychom se stali dětmi. Musíme zůstat dětmi, protože Pán nás chce mít jako děti, a naším matkou je Matka Boží. Prosim vás nyní, biřmovanci, abyste se pomodlili spolu se mnou a abyste byli připraveni se mnou vzývat Ducha Svatého.

Modleme se:

*Veni, Sancte Spiritus,
per Mariam.*

*Veni, Sancte Spiritus,
per Mariam.*

*Veni, Sancte Spiritus,
per Mariam.*

(Přijď, Duchu Svatý, skrze Marii!)

Nezapomínejte se držet se za ruku Matky Boží, protože když jste přijali Ducha Svatého a držíte se ruky Matky Boží, budete šťastní.

30Giorni 6-7/2006

SDĚLENÍ SVATÉHO STOLCE O VYKONANÝCH ROZSUDECÍCH SMRTI V INDONÉZII

Vatikán. Svatý stolec přijal s hlubokým politováním zprávu o popravě Fabiana Tibo, Domingusse da Silva a Marinuse Riwu, uznávaných odpovědnými za násilnosti v Poso v Indonézii v roce 2000. Státní sekretariát v této věci několikrát oslovil indonézké státní autority, aby jménem Svatého otce požádal o akt milosti ve prospěch tří odsouzených. Kromě telegramu zveřejněného 12. srpna zaslal státní sekretář kardinál Angelo Sodano prezidentovi Susilovi Bambang Yudhoyono dva dopisy 5. prosince 2005 a 7. března 2006. Další kroky byly podniknuty prostřednic-

tvím indonézkého velvyslanectví u Svatého stolce 13. prosince 2005, 14. února a 20. září 2006.

Svatý stolec chtěl svými iniciativami z čistě humanitárního hlediska, inspirovaného známým postojem katolické církve k trestu smrti a s přihlédnutím k celé zvláštnosti bolestného případu, přispět v neposlední řadě ke snaze urychlit proces smíření v Indonézii a k tradičnímu pokojnému soužití mezi příslušníky různých náboženství, které – jak doufá – bude nadále charakterizovat tuto velkou zemi.

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

EDITORIAL - pokračování ze str. 2

Jestliže počátečnímu stavu neodpovídala manželská morálka u jeho lidu již v Ježíšově době, čemu odpovídá dnes? Jaký vlastně je původní Boží záměr? Jde tu o něco mnohem většího než jen o požadavek, aby manželé zůstali a žili až do konce života pospolu. Pán nepřipomíná nerozlučnost pouze jako doživotní bezvýhodné břemeno, které berou manželé na svá bedra, nýbrž ukazuje, že muž a žena jsou jako dvojice stvoření podle Božího vzoru a podle Božího stvořitelského plánu jsou svou přirozeností disponováni k tomu, aby přijali jeden druhého do nového společenství, které naopak představuje veliký Boží dar a nesmírné obohacení: ti, kteří byli dříve „dva“, mají nyní možnost tvořit jedno tělo, tedy jedno srdce, jednu mysl, jeden celek vnitřně organicky srostlý, ve kterém teprve mohou dosáhnout plného uplatnění jak jejich nejnvnitřnější tužby, tak jejich největší zdatnost. Tak mohou vstoupit do oživujícího a vše spojujícího životodárného koloběhu lásky v nejlustnějším smyslu slova. Výsledkem je hluboké a opravdové vědomí jednoty, ve které „já“ a „ty“ se natrvalo transformovalo v nerozlučitelné „my“ se zcela novým společným sebevědomím, smýšlením a cítěním.

Kdo se nikdy neodvážil vystoupit ze svého „já“ a neotevřel se novému „my“ ani nikdy nebyl jeho svědkem, sotva může porozumět, o čem je řeč. Je čím dále tím více lidí, kteří to nechápou a vůbec si něco takového ani neumí představit, protože nemají ve své „výbavě“ potřebné pojmy, tím méně zkušenosti. Současná kultura i hluboká nevědomost a dokonalá dezinformace v oblasti této intimní lidské jednoty v lásce je odrazem a důsledkem dlouhodobé progresivní vnitřní degenerace lidského ducha. Abychom si tyto nesporné vnitřní skutečnosti živěji uvědomili a představili, můžeme se pokusit o určitou názornost založe-

nou na analogii hmotných a duchovních skutečností.

Člověk nutně potřebuje, aby se paralelně a symetricky rozvíjel nejen jeho tělesný, ale i „duchovní člověk“ do stavu zralosti a podobnosti s Božím pravzorem, který své naplnění nachází právě teprve tehdy, když v onom manželském „my“ se ze dvou „já“ stává „já“ jediné. Jestliže člověk nevyrostá od svého početí v životodárném prostředí této jednotící a spojující lásky, jeho vnitřní dispozice, schopnosti ani svědomí nemají nezbytné podněty k tomu, aby se rozvinuly, jinými slovy zakrní v nejpodstatnější oblasti, tak jako se nerozvine schopnost řeči, jestliže dítě neslyší řeč kolem sebe. Kdybychom mohli duchovní podobu člověka vidět tak názorně, jak vidíme onu jeho podobu tělesnou, viděli bychom, že mnoho lidí má místo důležitých duchovních „orgánů“ pouze pahýly nebo deformované a zakrnělé údy a nádory, takže vypadají jako něco ještě mnohem ubožejšího a politováníhodnějšího, než je mrzáček Quasimodo. Na tom nic nemění jejich případná vnější uhlazenost, jejich bohatství, ba ani jejich vzdělání. Takovou do nebe volající malformaci nemůžeme pokládat za normální, ani když jí bude postižena převážná část společnosti. Ve skutečnosti ji vidíme nepřímě teprve v jejich konkrétních vnějších projevech, protože tak jak je deformovaná a zdegenerovaná vnitřní duchovní podstata člověka, tak je zdeformovaný a zdegenerovaný způsob, jakým tento člověk uspokojuje své potřeby a tužby. Vidíme to ve zvrácenosti pojmů, zvrácenosti představ, hodnot, měřítek a vkusu, zálib a svědomí a nakonec nutně i v projevech zvráceného jednání a skutků.

Tato duchovní degenerace se nikdy netýká jen jedinců samotných, ale ohrožuje předem celé budoucí generace. O co méně je člověk v prostředí svého rozvoje disponován pro život skutečně lidský, tj. pro život v lásce a s lás-

kou a z lásky, o to méně je schopen a tím méně je zainteresován toto jediné autenticky lidské prostředí vytvářet a zachovat pro další generaci. Nakonec i malé „mezigenerační úbytky“ od božské podobnosti v nás, třebaže nejsou ještě nápadné, se z generace na generaci kumulují a po určitém čase propuká „tvrdost srdce“ jako závažný problém. Obdobu vidíme v přírodě kolem sebe. Škodlivé látky v prostředí nepoškozují jen bezprostřední generaci vegetace, ale poznamenávají negativně i její plody, ze kterých vzejde další nová generace již v zárodku postižená, takže nastupuje nevratný proces odumírání. „Tvrdost srdce“ je umocněný druh apostaze, která popírá Boha nikoliv rozumem, ale svou diametrální nepodobností se svým vzorem. Tvrdost srdce je základní smrtelná nemoc v tom, že ji nejdříve bolestněji než samotný postižený pocítují všichni kolem.

To, co ví člověk, že jednotlivé druhy živé přírody jsou nejvíce zranitelné ve sféře plození a rozmnožování, to věděl ďábel mnohem dříve než člověk, a proto svou záškodnickou zlomyslnou činnost vůči člověku zaměřil právě na tuto oblast. Naučil člověka, jak má přímo ve velkém likvidovat sám sebe fyzicky i duchovně a pokládat to přitom za svou vymoženost a za nezadatelné nejvyšší právo.

Stojíme před problémem, zda je možno tento takřka nevratný degenerační proces zvrátit a nastolit proces regenerační. Je to v lidských silách? Představme si, že by nějaká záhadná epidemie postihla najednou všechny houslisty světa, takže by umřel i ten poslední. Jak dlouho by to trvalo, než by lidé mohli opět slyšet živý symfonický orchestr? Láska je ještě větší umění než hra na housle. Byli bychom ve zcela beznadějně situaci, kdybychom v tomto směru byli odkázáni zcela na sebe. Máme však Otce tak dobrotivého a milosrdného, že je vždy připraven nás uzdravit, odejmout z naší hrudi srdce kamenné a dát nám srdce z masa.

Nabízí nám „transplantaci“ ve svátosti lásky svého Syna. Nabízí nám „lázeňskou léčbu“ v místech oplývajících jeho milostí, jako je např. Medjugorje. Posílá nám svou Matku, která má pro nás „léčebné procedury“, jako je modlitba svatého růžence. A konečně nám pomáhá prostřednictvím těch, kteří svými obětmi a přijatým utrpením stahují Boží lásku z nebe a rozlévají ji po této zemi. Je jen na nás, abychom zautožili po uzdravení.

Při pohledu na seznamy svatých musíme bohužel konstatovat, že péče o svatá manželství a svaté rodiny v dějinách Církve citelně zaostala. Přitom katolická manželství a rodiny jsou nejdůležitější instituce účinné evangelizace nejen uvnitř v sobě, ale i navenek. Jsou povolány k tomu, aby se staly uprostřed světa přímo výstavní skříní konkrétního Božího obrazu v jeho úplnosti, obrazu jeho vnitřního života i jeho stvořitelského konání. Svatost katolických manželství je nejlepším a nevyvratitelným argumentem v našem úsilí o stabilitu, náležitě postavení a ocenění rodiny v dnešní společnosti.

Křesťanství však potřebuje manželství nápadná láskou jako nejpádňější argument pro svůj dialog s islámem. Nedůtklivost i násilnost islámu je projevem vnitřní deprese a hluboce zakořeněného podvědomého strachu z ohrožení. Muslim nežije z lásky, ale ze strachu. Dispozice k tomuto strachu je vštěpována duchem muslimských rodin. Obraz islámské rodiny odpovídá islámskému pojetí Boha. Nešťastný člověk, který strádá strachem, a přitom má největší strach z toho, co by se stalo, kdyby svůj strach odhodil, protože strach pokládá za Boha! Potřebuje výmluvný a názorný důkaz, že Bůh je ve skutečnosti zcela jiný. Až muslimům bude bít do očí nikoliv bohatství, blahobyt a nezávanost Západu, ale nápadná láska v jeho manželstvích a rodinách, pojmu odpor ke svému zotročení a otevrou se Bohu, který je láska.

-/š-

Výzvy fatimského poselství (75)

Vzhledem k Pavlovu tvrzení, které praví: *Pán to všechno přisně trestá, vizte jednu stranu z knihy proroka Jeremiáše, kde Bůh stanovuje zánik svého nevěrného lidu: Proč bych jim měl odpustit? Vždyť mě opustili, přísahali skrze ty, kdo nejsou bohy; sytil jsem je, a oni cizoložili, smilnili v domě nevěstky. Jsou jako dobře živení, vilní hřebci: každý řehťá po ženě svého bližního. Neměl bych proto trestat - praví Hospodin - na takovém národě bych se neměl mstít? Vystupte na terasy vinice a ničte, ano, úplně ho zničte! Odstraňte jeho výhonky, protože nepatří Hospodinu (Jer 5,7-10).*

Příběh krále Davida vypráví o tom, jak zhrěšil proti tomuto přikázání; a protože běžně jeden hřích svádí k mnoha dalším, jak porušil také přikázání, které zakazuje přivlastnit si práva bližního, přikázání, jež každému přikazuje zachovávat čistotu podle svého stavu, přikázání, které zakazuje útočit na život bližního, atd. Bůh byl vůči němu milosrdný a poslal mu proroka Nátana, aby mu otevřel oči pro jeho hříchy a oznámil mu tresty, kterými se ho Bůh rozhodl potrestat. Na prorokova slova David litoval a činil pokání. Proto Bůh poslal proroka, aby mu řekl: *Hospodin ti odpouští hřích, nezemřeš; svým jednáním jsi však urazil Hospodina, proto syn, který se ti narodí, musí zemřít (2 Sam 12,13-14).*

Také v Novém zákoně musel sv. Jan Křtitel kárat krále Heroda, protože měl u sebe ženu svého bratra Filipa, a říkal mu: *Není dovoleno, abys měl za ženu manželku svého bratra (Mk 6,18).* Horlivost pro Boží zákon mu získala palmu vítězství: byl uvězněn a na žádost cizoložné ženy sťat.

Jak bych se cítila šťastná, kdyby Bůh také mně udělil tutéž milost dát život za obranu jeho zákona; a kdyby lidé pro tuto obět podle příkladu krále Davida uznali své hříchy, prosí-

li Boha o odpuštění a činili pokání, a tak mohli být spaseni pro věčný život!

Neklamme se a nemysleme si, že tyto Boží zákony byla dána pouze Izraelitům jako lidu, který si Bůh vyvolil, aby byl spasen. Ježíš Kristus nám v evangeliu říká, že nepřišel zákon zrušit, ale doplnit a zdokonalit. A poslal své apoštoly, aby ho šířili a učili po celém světě, aby všichni mohli být spaseni: *Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu tvorstvu! Kdo uvěří a dá se pokřtít, bude spasen; kdo však neuvěří, bude zavržen (Mk 16,15-16).*

Tento příkaz, který Ježíš Kristus dal svým apoštolům, dosvědčuje, že všichni náležíme do Božího lidu: byli jsme vyvoleni, či

předtím stvořeni, abychom byli spaseni, jen když chceme věřit, přijmout křest a plnit Boží zákon. Ano, je nutné plnit Boží zákon, jak nám říká Ježíš: *Nemyslete, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky. Nepřišel jsem je zrušit, ale naplnit. Dokud nepomine nebe a země, nepomine jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona, dokud se to všechno nestane (Mt 5,17-18).* A vytrvá až do posledního dne, kdy totéž Boží slovo vyřkne rozsudek odsouzení nad provinilcem: *Kdo moje slova poslouchá, ale nezachovává, toho já nesoudím; vždyť jsem nepřišel, abych svět soudil, ale abych svět spasil. (...) To slovo, které jsem hlásal, bude ho soudit v poslední den (Jan 12,47-48).*

Tak vidíme, že zachováváním Božího zákona se spasíme a je-

ho porušováním se odsoudíme. Bůh je jistě dobrotivý Otec, který je stále ochoten přijmout kajícího hříšníka, ale jen tehdy, vidí-li v jeho srdci litost nad tím, že ho urazil, a předsevzetí změnit svůj život. Těmto duším Pán řekl: *Lékaře nepotřebuji zdraví, ale nemocní. Jděte a naučte se, co znamená: „Milosrdenství chci a ne obět.“ Nepřišel jsem totiž povolat spravedlivé, ale hříšníky (Mt 9,12-13).* Ano, protože spravedliví již kráčeji po Pánových cestách; jsou to hříšníci, kteří se vzdalují od správné cesty a jež je třeba povolat zpět a přitáhnout na cesty pravdy, čistoty, spravedlnosti a Boží lásky.

Ave Maria!

(Pokračování)

Přeložil P. Štěpán M. Filip OP

TELEVIZE NOE

■ Vysílání denně 8.00 - 12.00 a 18.00 - 24.00.

■ Denně: 8.00; 18.00; 21.35 - Dnešek v kalendáři

■ 11.45; 18.45 - Pohádka

■ Po-Pá: 11.55; 20.00 - Z pokladů duše

Podrobnosti na www.tvnoe.cz

Ne 8. 10.: 8.02, 11.55, 18.02, 20.00 Z pokladů duše 8.05 Rozhlasové městečko 8.35 Na koberečku (d) 8.50 Čtyři úhly pohledu (d) 9.05 Přání 9.20 Rozkvět víry (d) 9.50 Setkání s hostem 10.30 Mše svatá 12.00 Modlitba Anděl Páně z Vatikánu 18.05 Film 20.05 Octava dies 20.35 Film 22.05 Čtème z křesť. periodik 22.15 Mezi nebem a zemí (d) 22.55 Misijní magazín.

Po 9. 10.: 8.05, 20.55 Hitlerova kariéra (d) 8.35; 21.45 Na koberečku 9.00, 22.00 Noční univerzita 10.30 Octava dies 11.00, 18.05 Setkání s hostem 19.30 Hledání (d) 20.05 Mezi nebem a zemí 20.45 Čtème z křesť. periodik 21.25 Čtyři úhly pohledu 23.00 Záznam z koncertu k počtě sv. Ludmily (k).

Út 10. 10.: 8.05 Rozhlasové městečko 8.35, 19.30 Lumen (d) 9.00, 18.30 Čtème z křesť. periodik 09.45, 21.30 Sešli se, aby pomohli (k) 10.45 Atlas charity (d) 10.55 Poltón klub 18.05 Dětská televize (d) 20.05 Misijní magazín 21.05 Přání 22.30 Octava dies 23.00 Hledání.

St 11. 10.: 8.40, 21.35 Atlas charity (d) 8.50 Dětská televize 9.20 Mezi nebem a zemí (d) 10.00, 22.55 Generální audience 11.15 Hitle-

rova kariéra (d) 18.05, 21.40 Barca (d) 18.15 Hledání (d) 19.20 Setkání s hostem 20.05 Poltón klub 21.55 Noční univerzita

Čt 12. 10.: 8.05 Na misijních cestách s kardinálem Tomkom (d) 8.30 Dětská televize (d) 9.00 Noční univerzita 10.00 Poltón klub 10.55 Barca (d) 11.10 Atlas charity (d) 18.05 Přání 18.15 Rozhlasové městečko 19.30 Hitlerova kariéra (d) 20.05 Lumen (d) 20.35 Setkání s hostem 21.15 Octava dies 22.20 Sešli se, aby pomohli (k) 23.20 Lumen (d)

Pá 13. 10.: 8.05, 22.30 Hledání (d) 8.30 Lumen (d) 9.10, 21.30 Misijní magazín 10.40 Na koberečku 10.55, 21.15 Atlas charity (d) 11.00 Přání 11.15 Hitlerova kariéra (d) 18.05 Na misijních cestách s kardinálem Tomkom (d) 18.35 Barca (d) 19.30 Dětská televize 20.05 Smyčcová kvarteta - Antonia de Arriagy (k) 23.00 Noční univerzita

So 14. 10.: 8.02; 11.55; 20.00 Z dětské duše

8.05 Barca (d) 8.50 Čtème z křesťanských periodik 9.00 Pohádka pro děti (f) 10.30 Mezi nebem a zemí 18.02 Přání 18.15 Rozhlasové městečko 19.30 Hitlerova kariéra (d) 20.05 Myanmar (d) 21.10 Na koberečku (d) 21.25 Na misijních cestách s kardinálem Tomkom (d) 21.55 Poltón klub 22.50 Noční univerzita

Ne 15. 10.: 8.02, 11.55; 18.02; 20.00 Z pokladů duše 8.05 Rozhlasové městečko 8.35 Na koberečku (d) 8.50 Barca (d) 9.05 Přání 9.20 Na misijních cestách s kardinálem Tomkom (d) 9.50 Setkání s hostem 10.30 Mše svatá ze slavnostního otevření pobočky TV NOE v Proglase-Brno 12.00 Modlitba Anděl Páně z Vatikánu 18.05 Film 20.05 Octava dies 20.35 Z mého života (f) 22.05 Čtème z křesť. periodik 22.15 Mezi nebem a zemí (d) 22.55 Misijní magazín

Změna programu vyhrazena.

Vysvětlivky:

d = dokument, k = koncert, f = film

Ve Světle č. 38/2006 na str. 6 v článku *Brána k svatě Rusi* byl mylně uveden název misionářek. Nejedná se o Rodinu Neposkvrněné, ale o **Rodinu Panny Marie Spoluvykupitelky**. Za chybu se všem čtenářům omlouváme.

Redakce

REGIONÁLNÍ VEČEŘADLO MARIÁNSKÉHO KNĚŽSKÉHO HNUTÍ
na Svatém Kopečku u Olomouce v sobotu 28. 10. 2006

Program: 10.00 – mše sv., zasvěcení P. Marii ● 10.45 – I. přednáška (P. Pavel Kopecký), růženec ● 12.00 – Anděl Páně ● Pauza na oběd ● 13.00 – II. přednáška (P. Jiří Polášek) ● 13.30 – Výstav Nejsvětější Svátosti, růženec, svátostně požeňání ● 14.15 – závěr, uctívání milostného obrazu Panny Marie, mariánská hymna.

Doprava: Odjezd z Olomouce linkou DPMO č. 11 z hlavního vlakového nádraží: 8.50, 9.05, 9.20, 9.35. Odjezd z Kopečku: 14.35, 14.50, 15.05 atd. Doba jízdy: 18 min.

DIECÉZNÍ MARIÁNSKÉ VEČEŘADLO
v Růženeckém kostele v Českých Budějovicích
v sobotu 21. října 2006 ve 14.00 hod.

Program: 1. Modlitba svatého růžence ● 2. Modlitba za Svatého otce ● 3. Svátostně požeňání ● 4. Čtení poselství a výklad k tomuto poselství z knihy "Kněžím, přemilým synům Panny Marie" ● 5. Zasvěcení se Neposkvrněnému Srdci Panny Marie ● 6. Mše svatá. Hlavní celebrant – Mons. Jiří Paďour, OFMCap. sídelní biskup. Předpokládáné ukončení večeřadla v 16.30 hod. Srdečně Vás zvou, a zvláště kněze, kterým je blízká Panna Maria, modlitební skupiny mariánského kněžského hnutí z Č. Budějovic a okolí a P. Viktor Frýdl – kněz spoluodpovědný za MKH v českých diecézích.

Charita Svaté rodiny Luhačovice, Hradisko 100, 763 26 Luhačovice
PRAVIDELNÝ MĚSÍČNÍ PROGRAM ŘÍJEN 2006

Pro širokou veřejnost, seniory a jejich přátele z Luhačovic a okolních obcí!
Všechny programy jsou ZDARMA!!!

KDE: v prostorách Domu s pečovatelskou službou na Strahově, Holubyho 383, 763 26 Luhačovice

KDY: PRAVIDELNĚ v dopoledních hodinách od 9:30 do 11:30 hod.

- 4. října Historie a současnost řádu Maltézských rytířů – JUDr. Ferdinand Menčík
- 11. října Srdce a oběhový systém – Mgr. Miron Katusčák
- 18. října Stolování k slavnostním příležitostem, skládání ubrousků s Bc. Martinou Šuráňovou
- 25. října Den s duchovním slovem pana kaplana Mgr. Martina Vévody

* * *

KDE: v prostorách Denního stacionáře Charity Luhačovice, Hradisko 100, Luhačovice 763 26

KDY: PRAVIDELNĚ v dopoledních hodinách od 9:30 do 11:30 hod.

- 2. října „Na lidovou notečku“ s Věrkou Gajdúškovou
- 9. října Srdce a oběhový systém – Mgr. Miron Katusčák
- 16. října Stolování k slavnostním příležitostem, skládání ubrousků s Bc. Martinou Šuráňovou
- 23. října Sváteční slovo s panem kaplanem Mgr. Martinem Vévodou
- 30. října Co se nosí v Itálii! Ukázka módních doplňků – kabelek a bižuterie s p. Kratěnovou

Těší se na Vás aktivizační pracovnice Denního stacionáře. Zuzana Žajdlíková, mobilní telefon: 721 749 791. Rádi zodpovíme všechny Vaše případné dotazy!

Exercice pro seniory a další zájemce v Krkonoších – nabídka Diecézního centra pro seniory Hradec Králové

16. – 19. 10. 2006 – duchovní obnova pro osamělé seniory a další zájemce s P. Janem Rybářem SJ, rekreační dům Marianum, Janské Lázně.

6. – 9. 11. 2006 – dušičková duchovní obnova s P. Janem Rybářem SJ, rekreační dům Marianum, Janské Lázně.

Informace a přihlášky: Biskupství královéhradecké – Diecézní centrum pro seniory, Velké náměstí 35, 500 01 Hradec Králové; tel.: 495 063 661, mobil: 737 215 328, email: dcs@diecezehk.cz, internet: <http://seniori.diecezehk.cz>

Liturgická čtení

Neděle 8. 10. – 27. neděle v mezidobí

1. čt.: Gn 2,18-24
Ž 128(127),1-2.3.4-5.6
Odp.: srov. 5 (Ať nám Hospodin žehná po všechny dny našeho života.)
2. čt.: Žid 2,9-11
Ev.: Mk 10,2-16
Slovo na den: *Budou jeden člověk.*

Ev.: Lk 11,1-4
Slovo na den: *Otče, posvět' se jméno tvé.*

Pondělí 9. 10. – nez. pam. sv.

Dionýsia nebo sv. Jana Leonardiho
1. čt.: Gal 1,6-12
Ž 111(110),1-2.7-8.9+10c
Odp.: 5b (Hospodin bude neustále pamatovat na svou smlouvu. Nebo: Aleluja.)
Ev.: Lk 10,25-37
Slovo na den: *Jdi a stejně jednej i ty!*

Čtvrtek 12. 10. – nez. pam. sv.

Radima
1. čt.: Gal 3,1-5
Lk 1,69-70.71-72.73-75
Odp.: 68 (Pochválen buď Hospodin, Bůh Izraele, neboť navštívil svůj lid.)
Ev.: Lk 11,5-13
Slovo na den: *Proste.*

Úterý 10. 10. – ferie

1. čt.: Gal 1,13-24
Ž 139(138),1-3.13-14ab.14c-15
Odp.: 24b (Veď mě, Hospodine, cestou odvěkou!)
Ev.: Lk 10,38-42
Slovo na den: *Poslouchala jeho řeč.*

Pátek 13. 10. – ferie

1. čt.: Gal 3,7-14
Ž 111(110),1-2.3-4.5-6
Odp.: 5b (Hospodin bude neustále pamatovat na svou smlouvu. Nebo: Aleluja.)
Ev.: Lk 11,15-26
Slovo na den: *Zbraně, na které spoležal.*

Středa 11. 10. – ferie

1. čt.: Gal 2,1-2.7-14
Ž 117(116),1.2
Odp.: Mk 16,15 (Jděte do celého světa a hlásejte evangelium. Nebo: Aleluja.)

Sobota 14. 10. – nez. pam. sv.

Kalista I. nebo sobotní pam. P. Marie
1. čt.: Gal 3,22-29
Ž 105(104),2-3.4-5.6-7
Odp.: 8a (Hospodin pamatuje věčně na svoji smlouvu. Nebo: Aleluja.)
Ev.: Lk 11,27-28
Slovo na den: *Blahoslavení.*

Breviář pro laiky

Uvedení	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
do první modlitby dne:	8. 10.	9. 10.	10. 10.	11. 10.	12. 10.	13. 10.	14. 10.
Antifona	1028	1044	1060	1075	1091	1106	1666
Žalm	783	783	786	783	783	785	783
Ranní chvály:							
Hymnus	1029	1045	1061	1076	1091	1107	1666
Antifony	1030	1046	1062	1076	1092	1107	1123
Žalmy	1030	1046	1062	1076	1093	1108	1124
Kr. čtení a zpěv	1033	1049	1065	1079	1095	1111	1668
Antifona k Zach. kantiku	719	1049	1065	1080	1557	1111	1669
Prosby	1033	1049	1065	1080	1095	1111	1655
Záv. modlitba	719	1556	1065	1080	1557	1112	1656
Modlitba během dne:							
Hymnus	1034	1050	1066	1081	1096	1112	1127
Antifony	1035	1051	1066	1081	1097	1113	1128
Žalmy	1035	1051	1067	1081	1097	1113	1128
Krátké čtení	1037	1054	1069	1084	1100	1115	1130
Záv. modlitba	719	1054	1069	1084	1100	1116	1131
Nešpory:							
Hymnus	1024	1039	1055	1071	1085	1101	1132
Antifony	1025	1040	1056	1071	1086	1102	1133
Žalmy	1025	1040	1057	1072	1087	1102	1133
Kr. čtení a zpěv	1027	1043	1059	1074	1089	1105	1135
Ant. ke kant. P. M.	719	720	1059	1074	1090	1121	720
Prosby	1028	1043	1059	1074	1090	1105	1135
Záv. modlitba	719	719	1556	1075	1090	1557	721
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1238

Naše prodejna v Olomouci na Dolním náměstí 24 je v roce 2006 otevřena také o těchto sobotách v době od 7.30 do 12 hodin:
7. října, 14. října, 21. října, 4. listopadu, 11. listopadu, 2. prosince, 9. prosince, 16. prosince.

NOVINKA

CESTIČKA K BOHU

P. Ferdinand Neubauer

Modlitební knížka pro děti s kresbami Boženy Brablecové. Malým čtenářům pomůže k pochopení základů křesťanské víry (modlitba, den s Bohem, křest, biřmování, příprava ke sv. přijímání a ke svátosti smíření), starší si své znalosti prohloubí a dále rozšíří (svátost manželství, svěcení kněží, křížová cesta). Vyšlo s církevním schválením. Páté, doplněné vydání.

Matice cyrilometodějská s. r. o., kož. vaz., A6, 198 stran, 96 Kč

MŮJ ANĚL DANIEL

Vassula Ryden

Prvotina „Opravdového života v Bohu“, sešity 1–4. Texty mimořádných poselství Bohem omilostněné duše.

Matice cyrilometodějská s. r. o., brož., A5, 216 stran, 164 Kč

fanských osobností, jimž se tradicí dostalo čestného titulu „Otcové církve“. Ti ve svém díle nezůstávali jen u teoretického poznání věroučných pravd, ale vždy se ptali, co znamenají pro duchovní život. Také kardinál Špidlík jde ve svých rozjímáních k jádru věci a dotýká se naší živé přítomnosti. Vznikl tak zajímavě uspořádaný inspirativní pohled na spiritualitu prvních křesťanských staletí, který potěší každého, kdo se chce duchovně občerstvit a poučit. Knižka dobře pomůže také těm, kdo připravují různá duchovní setkání, duchovní obnovy, rekolekce a exercicie.

Karmelitánské nakladatelství, vaz., 100x155 mm, 104 stran, 109 Kč

SÍLA V SLABOSTI JANA PAVLA II.

Stanisław Dziwisz - Czesław Drążek - Renato Buzzonetti - Angelo Comastri (Překlad Milena Macková)

Vyprávění čtyř mužů, kteří znali papeže Jana Pavla II. velice osobně. Každý z nich líčí papežovo utrpení při jeho pastýřské službě i v jeho osobním životě. S touto poutavou knihou mohou čtenáři znovu prožít příběh plný obětí, vděčnosti a lásky. Předmluva k českému vydání Dominik Duka, biskup královéhradecký.

Karmelitánské nakladatelství, vaz., zúž. A5, 102 stran + 2 strany barevné obr. přílohy, 129 Kč

Z JINÝCH NAKLADATELSTVÍ

CÍRKEVNÍ OTCOVÉ S TOMÁŠEM ŠPIDLÍKEM

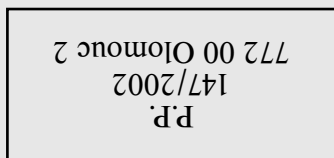
Kardinál Tomáš Špidlík uvažuje v této knize o základních stránkách křesťanského života: za východisko si přitom bere výroky křes-

Objednávky knih - tel. 587 405 431, fax 585 222 803

Administrace a inzerce týdeníku Světlo - tel./fax 585 222 803

Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1, e-mail: knihy@maticecm.cz

Kompletní nabídku knižní produkce MCM naleznete na internetové adrese www.maticecm.cz

D + 1

**Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1**

SVĚTLO - týdeník Matice cyrilometodějské. Vydává Matice cyrilometodějská v Olomouci, Černochova 7 - IČO 533866. Tiskne nakladatelství Matice cyrilometodějská s. r. o., Olomouc. Redakce: Josef Vlček, PhDr. Lubomír Štula. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství olomouckého č.j. 54/98 ord. Církevní schválení se uděluje časopisům jako potvrzení, že v nich nejsou bludy v oblasti víry a mravů. Neznamená to však, že udělovatel schválení se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Adresa redakce a administrace: Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1; telefon a fax 585 222 803 (e-mail: svetlo@maticecm.cz; http://www.maticecm.cz/svetlo; objednávky týdeníku a knih, inzerce: knihy@maticecm.cz). Registrční značka MK CR E 7225. Administrace pro Slovenskou republiku: RODENY, Vímohradnícka 11, 949 01 Nitra, telefon 0042137/741 83 83; podávání novinych zasíloek povolene SR, s. p. ZSRP Bratislava, č.j. 3335-OPC zo dňa 21. 5. 1996. Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanova, Medzugarje aj.), se podřizujeme konečnému úsudku církve. Nevyžadane nezveřejněné příspěvky nevracíme.